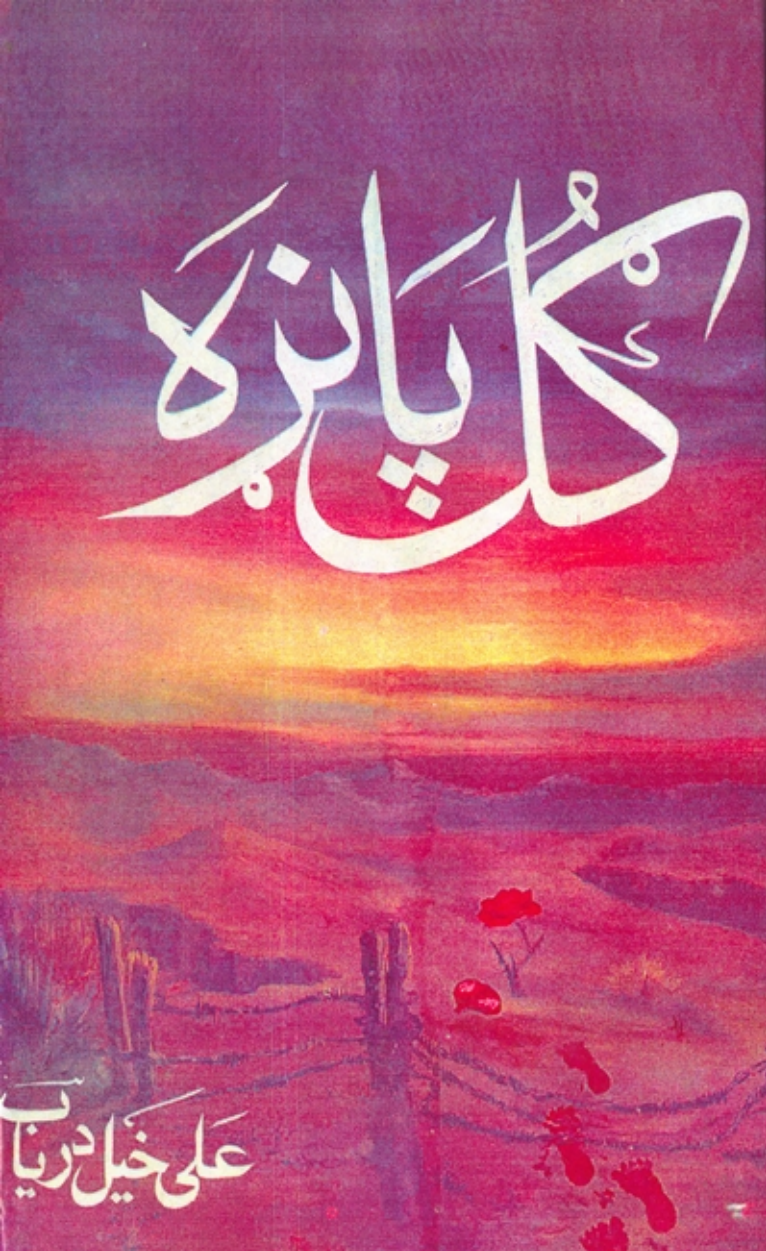

Ketabton.com

اعلان

گرانو او قدرمندو لوستونکو پښتو ډاټ نيت د دې کتاب سره ډيره خواري کړي ده او په ډير عاجزانه طور ئې تاسو ته د مطالعې په غرض ډالۍ کوي د دې کتاب بې اجازت نقل کول ، چاپ کول يا زمونږ نسبت ترې لرې کول نه صرف دا چې اخلاقي جرم دے بلکې ډير سخت منع دي

پښتو ډاټ نيت
پښتو ډاټ نيت

Presented By : Pukhto.Net

حقوق محفوظ دی

د کتاب نوم _____ کل پانړه
لیکوال _____ علی خېل دریاب
کتابت _____ لطف الله پښتواکیدی
د چاپ کال _____ جنوری ۱۹۹۹هـ
د چاپ شمیر _____ پنځه سوه
ترتیب _____ عرفان خټک
بیعه _____ ۵۰/- روپی

خوړونکی:-

هميشه پښتو ادبي ټولنه (رجسټر) اماندړه
دموند لودرک:-

جمیل بک سیلرز میز بازار بتهخیله

سرپانوه - این ایس آر ټسټ تخت بهائی

دکل پانرے پہ نوم
چہ زما دخیالی دنیا د
خوشبوکانو بنایری دے

دریابے

پیش نامہ —————
 کوزہ کینے سمندر —————
 لگی پانچہ —————
 دنگول رلے دافسانے پہ کالہ کینے۔

ہیش خلیل ————— ۶
 ڈاکٹر محمد اعظم اعظم ————— ۱۱
 ڈاکٹر اقبال نسیم خٹک ————— ۱۶
 میان فضل الرحمان شاہد ————— ۲۲

صفحہ	سرخط	صفحہ	سرخط
۵۱	ذریعہ پانچہ	۳۲	۱ خاورے
۵۲	بدل	۳۳	۲ جرم
۵۳	کانشی	۳۴	۳ دگوتی میرنے
۵۴	بے عملی	۳۵	۴ مات منکے
۵۵	دولی اور جتانہ	۳۶	۵ پردی سترکے
۵۶	حر مونی	۳۷	۶ نرمانہ نرمانہ بلا بلا اورید
۵۷	گرنیک کل	۳۸	۷ مادہ پرستی
۵۸	پروٹو غائب	۳۹	۸ ناناروے جذبے
۵۹	پیسے	۴۰	۹ یقین
۶۰	اعتماد	۴۱	۱۰ نورے
۶۱	خرگند لیونے	۴۲	۱۱ منتہیزہ
۶۲	مٹاکی غور	۴۳	۱۲ دزھرو پونہ
۶۳	نوکری	۴۴	۱۳ پنبستانہ
۶۴	باور	۴۵	۱۴ برنڈ خاموشی
۶۵	غانرکی	۴۶	۱۵ لہبرل ماسٹیلو
۶۶	تک	۴۷	۱۶ شاپیری
۶۷	اندلیوالہ	۴۸	۱۷ نروبہ توملہ
۶۸	دنا رہہ رنہ	۴۹	۱۸ لوتیا
۶۹	وروری خوری	۵۰	۱۹ جاعے

۳۹	تپوس	۴۰	۶۱	قادر	۹۲
۴۰	ذریعہ غوثیہ	۴۱	۶۲	دُتوئے بورجل	۹۳
۴۱	بکرو باباجی	۴۲	۶۳	تحلیم	۹۴
۴۲	حرام	۴۳	۶۴	ابلیس	۹۵
۴۳	گناہ	۴۴	۶۵	حوالہ رفاتح رحمن	۹۶
۴۴	؟	۴۵	۶۶	اُستادجی	۹۷
۴۵	دورید لے بیاستہ	۴۶	۶۷	تھوپک ملنگ	۹۸
۴۶	چندہ	۴۷	۶۸	تھوٹے	۹۹
۴۷	ورختہ	۴۸	۶۹	کرامات	۱۰۰
۴۸	شپلونہ	۴۹	۷۰	نامہ	۱۰۱
۴۹	خیونہ تولیہ	۵۰	۷۱	ایمل خان کاشی	۱۰۲
۵۰	میراتہ کوندہ	۵۱	۷۲	مسلمان	۱۰۳
۵۱	یے دوزگاری	۵۲	۷۳	کفارہ	۱۰۴
۵۲	جوارگر	۵۳	۷۴	پتیاں اکا	۱۰۵
۵۳	I miss you	۵۴	۷۵	انسان	۱۰۶
۵۴	نہر تندا	۵۵	۷۶	کورتی خصلتو نہ	۱۰۷
۵۵	شلتالان	۵۶	۷۷	سکندر	۱۰۸
۵۶	مذہب کہ مینہ پینتو	۵۷	۷۸	میلہ	۱۰۹
۵۷	قاتل شوک دے	۵۸	۷۹	ممتاز	۱۱۰
۵۸	توپیر	۵۹	۸۰	دُنیا لیوتی	۱۱۱
۵۹	MENSES	۶۰	۸۱		۱۱۲
۶۰	شین خالی	۹۱			

پیش نامہ

د قلم پہ ژبہ د یو زلمي ليکوال د مشاهداتو او واقعاتو دا
نتیجہ خیزه ادبی مجموعه هغه لفظی تصویرونه دی چه که یو
مصوّر ؤ د برّش اورنگونو په تعادن د روایتی تصویرونو حقیقت
ته ورسوی نو یو داسه البم به ترے جوړ شي چه هر نقش به ؤ
د خپل پس منظر په خاموشه ژبه د معاشرے د دردناکو، حسرتناکو
او عبرتناکو المیو یو نه ختمیدونکې داستان راوسپړي .

د علی خېل دریاب د نکارخانه دغو المناکو لفظی تصویرونو
ته چه کورم نو هریو د خپله خپله افسانه هغه عنوان دے چه
تفسیر او تشریح ؤ د پخوانو ځنوحیکمانو او فلاسفرانو هغه اقوال
دی کوم چه هغوی هم پخپله خپله زمانه د خپله خپله معاشرے
په تنه بوده کڼې د دغه قسمه واقعاتو له محسوسولونو پس رقم
کړی وو . ځکه نو د " پښتانه " په نوم د ښاغلي مصنف
لفظی تصویر که یو مصوّر په رنگونو منجمد کړی نو د امام غزالي
او هر بڼه سپسر د اقوالو دغه کیښتونو به ورسره مناسب
ښکاري .

” بنحو کینے یو قسمہ کمزوری دہ چہ علاج ئے محمل دے“

(امام غزالی)

” دینئے زہرہ دھنے پہ ذہن بادشاہی کوی“

(ہربرت سپنسر)

ژرندہ :-

دوغہ عنوان لفظی تصویر تہ کہ چا فنکار دخل فن درنگونو
بنائست ورکرو - نوکیدے شی چہ د ”بکونن“ د قول د اکیشن
ورسره ہم بنہ ومی -

” ترکومہ چہ یو انسان دبل انسان پہ سہ سور

وی - دینا کینے بہ امن محض یو خوب وی“

برندہ خاموشی :-

دموجودہ دور د سیاسی مجبورو او بے انصافو هغه المیہ دہ
چہ کہ پہ صوری رنگ کینے پیش کرے شی نو دہر برہت سپنسر دوغہ
قول د ورلاندے اولیکی -

” دنہ حقدارو خلقو دپارہ د حقدارو خلقوق وهنہ

نہ صرف د انصاف پہ مرئی چارہ رابنکل دہ بلکه دیدہ او
دانستہ د ائندہ نسلونو پہ لار کینے ازغی کرل دی - او ہم
دغو نسلونو دپارہ ددے نہ لو ئے افت او غضب نہ شی
کیدے چہ ورثہ کینے ورثہ نالائقہ خلق پرین دی“

کاکڑی :-

دالہ چا سنگتراش و تراشلہ ، نو داسکر وائلہ داقول د ورسره

تراشل ہم نہ ہیروی .

” د زمانو رایسے دولت مند و د غریبانانو د بغاوت د مخنیو
دپاره دا مؤثره طریقہ راویستے ده - چه د غریبانانو د
کپے وپه لږه شان برخه دوي ته د خیرات په شکل
واپس کړی . “

جرم :-

ددغه عنوان مفهوم که د مصور د آرټ په برکت تکمیل شی .
نو د وراثتک روم په دیوال د زینت کولو وړاندې ” بیکن “ د قول
د الفاظ د هم وړاندې ویکلے شی .

” د دولت پریوانی د خوانی بیا هی ده “

مات منکے :-

د کشمالے مات منکی ، لونگ ته خه اودے ؟ شاید داچه
” سرخار شه له عزته “

خو د امام غزالی دا قول د هم ورسره شی چه .

” طبعی شهوت په انسان او حیوان کپه یو شان

وی - خو وضعی شهوت انسان کپه صرف په منه

تربیت اوبد صحبت زرغونیدي “

بے عملی :-

په قول د حضرت عمر رضی الله تعالی عنه

” عمل بے علمه عیب ژن او بیمار دے او علم

بغیر د عمل نه شنو او بیکاره . “

تله :-

د علی خیل دریاب دا دردناک تصویر شاید چه دغه دنگارخانه
شہار ثابت شی - او ددغه حسرتناکه تصویر لاندے دو یکترھیگو
دغه نادر قول شاید چه دتماشکیرو پہ زرونو او ذہنونو کبے
دیوانقلاب سوب شی .

”ھرکله چه انسان دپیدائش پہ وخت اوبیا دمرگ
نہ پس ہم مساوی دے ، نو آخر ولے دے د ژوند
میا نځنی موده ہم مساوی تیرہ نہ کری ؟“

تپوس :-

جمیل نہ دمانرے دا تپوس کہ یو خوا د ماشوے سپرغ
د دردونو د علاج آرزو ده ، نوبل خوا د جمیل مفلسی او
غربت دهنے پہ آرزو د بے وسئی یخے . اوبہ توئے کرے - د
بناغلی دریاب ددغه تخیل جامد تصویر سره د بونا دشا دا
الفاظ پہ زری سیاہی دیکو دی .

”دنیا کبھی دتولو نہ لویہ اوبدترینہ
کناہ غریبی ده - نور ټول گناہونه
د غربت پہ وړاندے کویتلے نیکی دی“

کرانو لوستونکو !

ما دقلم پہ ژبه د بناغلی علی خیل دریاب د ځنو تحریری
تصویرونو خاموشه آوازونه ستاسو ترغوب و کره - باقی پاتے

تصویرونہ او د حال پہ ژبه دهغو داستانونه نامې خپله
وگورئ او واؤرئ .

خو د فرینکلن دا قول هم یاد لرئ چه
" پیرداسې دردناکه واقعات شته چه د
افسانې جوړیدلو نه وړاندې مخو
شي . "

هميش خليل

۲۳، ستمبر ۱۹۹۷ء

کوزہ کینے سمندر

پہ اول خل د علی خیل دریآب دنوم پہ اوریڈ و سره
زما پہ تصور کینے یو پراسرارہ کردار او برینیدہ . خوچه
را مخافه شو نو د پینور پوهنتون د پنتو شعبے یو عام سادہ
ثقه ناک او خاموشه زلمے وو .

روسته دهغه دخبرو اترو او یگونو نه د حقیقت
را برحقیرہ شو چه دریآب د یر بنیرازہ ذهن او خلانده
تخلیقی صلاحیتونو ثبوتن دے . دغه په زور چه هغه
په نثر او نظم د وارو کینے دخپل عمر نه یر زیات بڼه
لیکونه کوی او په دے کینے هېڅ شک نشته چه هغه په
د یر کم عمری کینے خپل ځان او خپل صلاحیتونه خپله ژبه
او ادب ته سپاری دی . اوهم ددغه لیوننر مینے اولیواله
جذبے په واده دهغه په یک کینے دیو خاص قسمه تازگی
سادگی او خود اعتمادی په یو ځای لیدے او موندے شی .

خه موده وړاندے ښاغلی دریآب ماته خپله یو نثری
لجموعه را کړه . په دے خیال چه زک هغه د گورم او په هغه

باندے خٹہ و ہم یکم ۔ او دا دورہ خبرے ماتہ پہ دے گرانے
 بنگاری چہ د علی خیل دریاب نہ و راندے ہم دھغہ دکھول دیو
 نو زلمو کتابونہ ماتہ ہم پہ دغہ غرض پراتہ دی ۔ خو د
 دریاب نہ خلاصے گران دے او بیا چہ پہ چائے لاروی
 نو خبرہ نورہ ہم گرانہ شی ۔ او حقہ خبرہ دادہ چہ علی خیل
 دریاب پہ ما دیر گران دے ۔ او ہم لہ دے کبلہ چارو ناچار
 ہم دھغہ کل پانپے کتلر او پہ مغے خٹہ یکلو تہ غارہ
 ورکسہ ۔

د بنا علی دریاب ددے نثر تہو تہو پہ کتلر زہ پہ یو
 بحیبہ دوجالہ کینے راگیر کرم ۔ داوارہ کوچنی کوچنی لیکونہ
 کہ یو خوا اثرناک او عبرتناک دی نو بل خوا حیرتناک ہم
 دی او د حیرانتیا خبرہ دادہ چہ دا پہ پشیق ادب کینے پنی د
 یو نوی صنف د قیصی شکل دے چہ نامہ بہ ورلہ مونہ
 پخیلہ خونہو ۔

بنا علی دریاب د خیل چا پیچل د روان ژوند نہ وارہ
 وارہ واقعات ، امروزہ پیچے ، پاریدلی تاثرات ، صوار او
 ناہوار کردارونہ او د تجسس نہ د کے مشاہدے راہولے کری
 دی او ہغولہ دے د افاغور شکلونہ و رکری دی ۔ تکنیک دے
 د لہمے افسانے بنگاری ۔ دے بیا ہم کہ افسانہ ورستہ
 نہ شو ویشیلے خو د افسانے مینہ پرے ماتہ بی ۔ حکہ چہ دے
 کتاب کینے موجود دھرے واقعے او ہر تاثر یا ہر مشاہدے

پہ خہ نہ خہ شکل کینے د طنز تو کے رابر خیرہ کوی ۔ او
 یکونکے پہ دے کو ابن کینے ناست نکاری چہ پہ ہر خائے
 پہ ہر خہ او پہ ہر چا خہ نہ خہ تہک او کری ۔ او پہ داسے
 کولو کینے ہخہ گرم ہم نہ دے ۔ خکہ چہ دریاب ہر خہ
 ڈروند د دریاب نہ راخستے دی او ڈروند حقیقتونہ دیر
 تراخہ وی ۔ دے ترخو کمتونو او تیرو گذارونو دے بھو
 لہ کہ زک لہ خیلہ اندہ د "ہتکونو" نامہ خوبنہ کرم ۔ نو
 خوبنہ د دریاب دہ او فیصلہ ستاسو ۔

پہ دے "ہتکونو" کینے خنے داسے ہم مخے لہ راشی چہ
 ہخے نہ مونہ لنوہ افسانہ (SHORT STORY) ہم
 ویلے شو نکہ د مثال پہ تو کہ "جوارگر"

"زما نوم زہرا دے ۔ دشکلنے بانوہ دطوطی کل

لور یم ۔ پنخویشت کالہ ورا ندے چہ پلار دجوارگی
 پہ داؤ باسئللم نو کتلی جوارگر ترد را اور سوم
 مامور چہ دچکے پہ ہرنده تیادہ کینے دخیلے سکہ
 خور پیر بندگلو او کیرہ نو ہم دہخے پہ غین کینے
 پہ لو تے خوب اودہ شو۔"

خود کو پتلی او را غونہ پلاپ د مثالونہ پہ
 دے "ہتکونو" کینے کم دی ۔ زیات تر پہ کینے تاثرات
 دی ۔ خود غہ تاثرات ہم د حکمت او مقصدیت نہ خالی
 خہ دی ۔ نکہ "خاورے"

” خانگے ... یا ... خانگے داسپرے وے وہے

سریہ ! داتہ گورے نہ چہ خاورے خوری ۔

آقو ۔ پریندہ چہ خوری کنہ ۔ زمونہ پہ کالہ

کینے بے د خاورو نہ خہ دی ۔

دعلی خیل دریاب پہ دے افسانچو کینے پہ خنوخو د

اوپرہ جذباتیت او مبالغے رنگ ہم خوردے ۔ خو اکثریت پکینے

دعہ قصہ گو تو دے چہ هغو کینے زمونہ دچاپیرچل ژوندی

حقیقتونہ ساه اخلی او د بناغلی علی خیل دریاب دمقصدی

سوح او رسا فکر گواھی ورکوی ۔

دزلمی فکر او خوانو ولولو پہ دے انقلابی قدم زک بناغلی

دریاب تہ دزیرہ لہ کوئے مبارکی ورکوم ۔ پہ دے چہ پہ نړیوال

ادب کینے ددے طرز دیکوانو اهمیت او افادیت ډیر سیواښکاری

خکله چہ دمعاش پہ دے لوٹے درز غوبل کینے دچاسره دلوپو

لویو قصو او اوږدو اوږدو داستانونو دوستو او اوریدو

وخت پاتے نه دے اوکله د وړوکی نه وړوکی لیک کینے ورته

داسه دخیال او فکر نه ماموره خو لمخه په لاس ورشني

نو دا هم غنیمت دے ۔

ډاکټر محمد اعظم اعظم

پښور پوهنتون

۱۱ فروری ۱۹۹۸

سُکَل پَانڙَه

د قیچی د اوریدلو او د قیچی د اورولو فطری خواہش د انسان
په خمیر کینے ځای اغېز لې شوے دے . د قیچی د اوریدونکي تر هغه
پورے تسکین نه کیږي ترڅو چه ئې پوره قیچی بڼه په توجہ
سره اورید لې نه وی او د قیچی راوی تر هغه پورے د قیچی مزه
دلاس نه پرېږدي ترڅو چه ئې قیچی سرته رسولې نه وی او
دائے وسیلې نه وی چه

" د ماسټله تیره بیرہ د دین کتورے ډکي

راوی د اوریدونکي نه دخپل ذرہ رابښکونی انداز بیان د
حافظے دکمال او د ژبے دخوب والی داد وصولول خپل حق گټړی
او د اوریدونکو له خوا دغه داد د راوی انعام هم وی او صله هم.
نو د ادهغه وخت خبرے دی چه دخلقو څخه د فرصت کیږ نه
وو . په مغوی کینے مینه وه ، اخلاص وو او ذرہ خوبی وه ،
خبرے ، جماتونه او گودرونه اباد وو . خلق به بلا ناعه د ما بنام

د گلونو پانږے بویه چه قمیص شی د ملوکے

د ورینېمو د قمیص ئې نازک بدن ملول دے (خوشحال)

دچوڙی نه پس حجرے ته تلل او بيا خاص طور سره په رمي کيښه
 خو به ئے ترينې شپې قصه گو ماما ته غوږ نيولے وو، دغه شان
 به چه قافله په اود دو سفرونو تللے ، نو سخت او اوږد د سفر د نه
 به قصه کويانو د قصو په جادو اسانول اورالندول - په
 دغه قيصو کيښه به زياتے قيصے د مافوق الفطرت عناصرو نه
 وکے وے او واقعات به ئے د انساني پوهے نه بهر وو -

د ژوند کاډه چه ثومره مخ په وړاندے تلو وخت رالنهيږد
 نو ئے نو ئے مسئلے راتوکيدے او نوي ضروريات را وړاندے کيدل او
 خبره دے ته را اورسيده چه د وخت دکمي احساس او د ژوند بے شير
 ضرورياتو د انسان ذهني او بدني سکون اولوبتلو - دنوي دور د
 انسان تخنه دومره فرصت چرته دے چه په ورځو ورځو او نه
 هفتو د ناست وي او اوږد د اوږد د داستانونه د اوري -

په مغرب کيښه په دغه قسم قيصو کيښه مرچ مهاله گډه
 کره شوه ، رنگ روغن پرے او خيژولے شوه او د ناول نوم
 ورکړه شو او بيا د ناول نه لنډه قيصي را اوزيږيده - خو د
 پښتو معامله داسے نه ده . په پښتو کيښه لنډه قيصي د ناول
 نه رومبه راتوکيدلے ده او هم دخپلے خاوره پيداوار دے -

پښتو کيښه د افسانے عمر ډير کم دے او که مونږ بناغے راحت زاخلي
 د پښتو افسانے امام اوسنو نو د افسانے عمر د اتيا کاله نه مخکي نه
 حي ټکه چه "کنده جيني" تراوسه د پښتو رومي افسانه منلے شي
 چه راحت زاخلي صاحب په کال ۱۹۱۰ کيښه بیکلے ده -

د کال ۱۹۴۷ء نہ تو کال ۱۹۴۷ء پورے افسانے دفن و پھیلنے
سُست بلکہ دُشت برابر دے ۔ البتہ د اِزادی نہ پس پُست و اُفانہ
د توجہ مرکز گزید لے دہ او بنہ بنہ افسانہ نگاران او اُفانہ نوییہ
میدان تہ راغلے دی او پہ ہرہ موضوع لے افسانے لیکلے دی ۔ اُکرو
افسانہ لیکونکیو پہ افسانہ کینے د ژوند مسئلے بیان کرے دی
خو د روایاتو نہ بغیر لے قدم نہ دے ایجنے خو بعضے افسانہ نگاران
د جنس او خیتے مسئلے تہ زیات اہمیت ورکړے دے اوہم د اِصغوی
دفن مقصد ہم دے او معیار ہم ۔

پہ پُست و کینے چہ کوم افسانہ نگار مختصرہ افسانہ پہ مختصرترین
شکل کینے پہ کامیابی سرہ او بیکلہ ۔ ہزاربہ رشید احمد خان دے
چہ "انگازے" پہ نوم لے خپلہ مجموعہ چاپ کرہ اگرکہ پہ دغہ
افسانو کینے د تحیر احساس (*Suspense*) د یو زیات
دے خو د تحیر د احساس نہ بغیر افسانہ د معیار نہ پاتے
کیرہی ۔ خو د ارباب صاحب تقلید چاہم اونہ کرو ۔ او شاید دغہ
منفرد انداز صرف د ارباب صاحب برخہ او کرحیدہ

بنہ یم یاد شی چہ ما د فروری ۱۹۶۵ء یا اغلباً ۱۹۶۶ء د
زیارت پہ یو مازیکر خپل یو محترم استاد چہ د سکول میڈماسٹر
دو او دوا خواجہ مگری د میلستیا پہ خاطر خان سرہ روان
کرل ۔ د سکول نہ پہ سویل پہ شنو پتو کینے پیادہ تگ دیوہ
مزه کولہ خو اسمان سترگے بنے نہ غرو لے ۔ سارہ لحظہ پہ لحظہ
زیاتیدو او صرکہ چہ مونہ یو شاہ خوب متہ را اورسید و نو د

د دغه افسانچو په ژبه کيڼه چه کوم خوبه هغه افسانه ده (c) Keaton.com - The Digital Library

شي بيانولې ئې نه شي . دکل پانړې افسانچې دايمائيت، علامتي انداز او د پښتني چاپير چل ښکله نمونې دي . دشمير په څو ټکو کيڼه دومره غټ واقعات او پرانستي رازونه بيانول څه اسان کار نه ده . داسې ښکاري چه پښتو افسانه د کمپيوټر په دور کيڼه دور داخلولو دارومېښته کوشش ده او راتلونکي نسلونه به ښاغلي علي خيل درياب د دغه اختراع امام گنډي کوم چه دده حق ده .

د ښاغلي علي خيل درياب افسانچې دننه افسانه مختصرين شکل ده . دا بيخي يوه نوې لاره ده . روپي که وره ده ، په ټول پوره ده . په دې کيڼه هم هيڅ شک نشته چه دهر نوې کار مرسته هم کيڼي او مخالفت هم . خود کار خلق د دې خبرو پروانه کوي هغه د غالب خبره چه علم

نه ستايش کيڼا هې نه ملې کي پروا

خوشحال بابا څه د مطلب وينا کړې ده . سه

د جاهل په بحرۍ تش سربنورول دي

آفرين م په خبرو دانشمند کړي

زه د علي خيل درياب دغه نوې اختراع اونوي کوشش ته د قدر په نظر گورم او د ايم يقين ده چه لوستونکي به دغه انداز خوښ کړي په مينه به ئې اولولي اوخوند به ترې واخلي . زه نورو زلمو او پيغلونو ته هم دا بلنه ورکوم چه هغوي

اسمان نہ سینے پاغوندے زہریوں شروع تھول - مونہ پہ دے
 صورت حال کئے گیر وو چہ کہ پہ شارسنید لے نوہیٹ فائدے
 نہ وہ او پہ ورائدے تگ ہم سکن نہ وو او زما کورتہ لا د
 یو میل نہ قدرے زیاتہ فاصلہ پاتے وہ مونہ چہ خپل
 پخوانی چوک تہ اورسیدو نولاس پئے مو شل شوی وو او د
 ماچس لگولو ہمت مونہ شو کو لے ۔

ما دغہ رہنتو نے واقعے تہ دیوے افسانے شکل ورکرو چہ
 د شپ پٹخہ جملو نہ زیاتہ نہ وہ او عنوان یم ورلہ -
 " دعوت او آفت " کیبنور ۔ دغہ افسانہ بیا د مارچ پہ
 میاشت کئے پہ ورخپاسرہ "بانگ حرم" کئے چاپ شوہ ۔ ددغہ
 واقعے پس منظر صرف ماتہ یا زما میلمنو تہ معلوم وو ۔ خدائے
 شتہ چہ ہفہ ورخو کئے زہ پہ دے نہ پوہیدم چہ گنی دا
 یوہ مختصر ترینہ افسانہ وہ ۔ نو بنا علی ایوب صابر زما پیرہ
 دا و گیر نہ او کرہ خو دغہ افسانہ اوس ماتخہ نشتہ ۔

د پنتو افسانے یو انداز نو د ارباب رشید احمد خان دے او
 یو بچی جدا انداز زما د خوابہ او زکۃ تہ رانزدے شاگرد
 علی خیل دریاب دے عکہ چہ پہ پنتو کئے دغہ قسم تہ نمونہ
 ددے نہ ورائدے زما د نظر نہ نہ وہ تیرہ شوے ۔ د بنا علی
 علی خیل دریاب د افسانچو موضوعات ہم ہنکلی دی او نوم لے ہم
 جازب توجہ دے ۔ پہ دغہ افسانچو کئے دیوے مکملہ معیاری
 او پہ قول پورہ افسانے قول خصوصیات او لوازمات موجود دی ۔

د غزل زلمے د

افسانے په کها له کښه

د بناغلي علي خيل درياب يو تکړه شاعر، پوهه اديب،
زلمه پوهان کلک ملگر مې، ميله پال پښتون، فرمان برداره کشر
خوب زړه انسان او ښه خوش نويس د مې.

کله چې مونږ په امان دره کښه ادبي هله خله پيل کړه
نو زما غوښتونکي د بناغلي درياب نامه د يو شاعر په حيث
را او رسیده. هغه وخت د دوی لاد سکول طاب علم وو. په
رومبي ملاقات کښه د دوی لکه د يو حيا داره زلمي ماته خپل
شعرونه وړاندې نه کړل. او بيا چې خه ورته دوسته
هم د دوی په تحريک مونږ خپل کلي کښه يوه اولسي مشاعره
جوړه کړه. او د دوی پکښه خپل کلام وړاندې کړو. نو د دې
دروکي طالب علم په شامته يو تکړه شاعر او پوهه اديب
په نظر راغی.

د بناغلي درياب د پښتو ژبه او ادب سره د بې کچه مينه
په سبب مونږ هم د دوی په خوښه او کوشش هيشه پښتو ادبي

رجسٹرڈ اماندہ جو یہ کہہ او تر دے مقامہ مو را اور سولہ ۔

مونہ دوارہ کہ د پستونخوا ہرے سیمے تہ مشاعرے لہ
تلی یو ۔ نو بناغلی دریاب د خلیق پام خیل غزل ستہ
راگر خو لو کینے خا مخا بریا لے شوے دے ۔ دیر حله نو پہ
روانہ مشاعرہ کینے خلیق د دوی د کلام نمونے ہم غوبنتی
دی ۔

یوہ مشاعرہ کینے چہ د پستو نامتو خیر نکار پرویش شامین
د دریاب خونذور غزل وا وریدو نو اعلان ئے او کروی
” چہ کہ د ازلمے د خلیق غزلو کتاب چھاپ
کول غواری نو نیم خرخ ورسرہ زک منم “
او بیا پہ دیرہ کبرہ مودہ کینے بناغلی دریاب د غزل
داسے کوہلے بحرے او کرمے او لاکوی چہ ماور تہ د پستو
د غزل زلمے او وے ۔

چہ دریاب ئے پہ سنگر د غزل پروت دے
گڈہ خوبہ باندے خبرے ملاکنہ دے

بناغلی دریاب د شروع داسے د شاعرئی سرہ سرہ نثری
اصنافو تہ ہم پاملرنہ کرے دہ ۔ د طاب علمی پہ زمانہ
کینے ئے پہ یوہ د رامہ دیو پرو دیوسر صاحب نہ شاباس
ہم اخستی و و او ہفہ بناغلی ترے ہفہ د رامہ ریڈیو پاکستا
پینور مرکز تہ ہم وری وہ ۔ وے د پستو ہفہ خبرہ
” چہ دکوم بھی د پلارہ ئے پیسہ نہ وی او دمورے

کاسه نہ دی هغه ځې سبق نه شی

وئیلے .

نن دولس کاله وړاندې چې ملگرې نوشیروان عادل
د ورځپاڼې جهاد پېښور د پښتو برخې نگران وو . نو د یو
زلمو لیکوالو سره څنګ په څنګ ښاغلی دریاب هم دیرې
قیمتی ملغلرې پښتو ادب ته بڅښلې دي . او دخپل اصل
نوم سره سره ئې په قلمی نوم هم دیر مضمونونه چاپ
شوي دي .

هم په دې موده کې ښاغلی دریاب کافی افسانې ولیکلې
چې څه پکې په ورځپاڼې جهاد پېښور ورځپاڼې وحدت
او اوډکه درختي هیواد پېښور کې چاپ شوي .
د دومره ښه افسانې په لیکلو نه یوازې مایه شا
او تپوؤ . بلکه نورو ملګرو ئې هم ښه ډاډګیرنه اوکړه . روسته
ئې د افسانې سره سره دیرې افسانې ولیکلې . چې څه خو
په اخبارونو رسالو کې چاپ شوي او څه لا تر اوسه ناچاپ
پرته دي . د یو ملګرو صلاح ورکړه چې دا افسانې کتابي
شکل کې چاپ کړه .

او بیا څه موده وړاندې چې د غزل زلمی یوځل بیا د
افسانې په درشل پښه کېښوده . نو افسانې د دوئی هلنده
فکر او ښېرازې ذهن ته تود هرکلی او وې . دا ځل
ښاغلی دریاب د افسانې په سرڅڼه کولو دیر کړاو اوکړو .

او حان تے د افسانچے پہ کھالہ پہ ہسکہ غری وردنہ
کرو۔

راحتی چہ اوکورو چہ د غزل زلمی دخل فکر و فن ثور
قیمتی مغلرے افسانچے تہ پیرزوکری دی - اود افسانے
پہ کھالہ کینے تے حان لہ کوم مقام پیدا کرے دے۔
د بناغلی افسانچہ نگار مشاہدہ بنہ ژورہ دہ - دوئی
ہم پہ دے معاشرہ کینے سترکے غرولی اوہم دلتہ ژوبند
کوی حکہ خو د ژوند پہ ہر ارج دسا نظر لری - اوہ رنگ
تے پیرزنی - ددوئی اکثرے افسانچے ددے معاشرے عام
واقعات دی۔ چہ دوئی پکینے دخل فن پہ ذریعہ زہرا بنکو
اونوے والے پیدا کرے دے - دوئی دخل چاپیرچل دے
واقعاتو او حادثاتو تہ ہیشکھ ہم پہ جذباتی انداز نہ
دی کتلی - بلکہ دواقعے، حادثے او کردار بنہ ژورہ جائزہ
تے اخستی دہ - پہ خیلہ جذباتی، عملی، اخلاقی او ذہنی
سرمایہ کینے تے بنہ اغنلی دی - او بیا تے ورتہ پہ افسانوی
رنگ کینے درنگ کپری الفاظو جامے وراغوستی دی۔ حکہ
خو دا افسانچے د مجلس کرمولو سرہ سرہ زہرونہ ہم بنہ
کرموی۔

پہ ہرہ تولنہ کینے داسے واقعات او خبرے وی چہ د
معاشرے غری تے یوبل تہ پہ پس پس کینے واتی۔ پہ
عام مجلس کینے دہرچا د وراوندے ددغہ واقعاتو ذکر ہرثوک

نہ شی کو لے ۔ نو دینا غلی دریاب بے بالہ فلم ورلہ پہ دیر جرات
 انداز کینے غورۃ الفاظ او مناسب علامتوںہ خوبنی کری
 دی او پہ دیرۃ فنکاری ئے ددغہ واقعاتو او حادثاتو نہ
 پردے پورتنہ کری دی او نہ یواخے عام لوستونکی تہ
 ئے پہ واکہ کری دی بلکہ پہ سوچ او فکر ئے ہم مجبوروی
 دوئی کڈ پہ معاشرہ تھکونہ کوی ۔ دپبتنو تو ہم پرستی
 غندی ۔ ددینا بے ثباتی پہ گونہ کوی ۔ دپبتنو درغریبی
 یادوی او کڈ د موجودہ دور د مسلمان بے عملی پہ نخبہ
 کوی ۔ نو دخیل چارپہ چل عکاسی پہ دیرۃ بنہ طریقہ
 کوی ۔ کڈ د طنز غشی وروی نو د مزاح خوابہ ہم خوروی
 دخیل چارپہ چل دیر رشتونی واقعات او حادثات ئے د
 افسانچے پہ فن کینے رانغار لی دی او دخیل کورکلی اصل کردارونو
 لہ ئے ہم پہ خلو افسانچو کینے حائے ورکرمے دے لکھ اخونامرخا
 شیخ استاذ ، ممتاز ، توپک ملنگ ، عبدولی ، رحمانی گل او داسے نون
 بناغلے افسانچہ نگار یو اعلیٰ تعلیم یافتہ زلمے دے ۔ دقابی
 تاریخ سرکہ سرکہ پہ موجودہ نریوالو حالاتو ہم بنہ نظر لری ۔
 حکھ نو ئے چینی نریوالو واقعاتو ، حادثاتو او قابی المیوتہ د
 افسانچو رنگ ورکرمے دے کہ "ورختہ" او مادہ پرستی ئے تاریخی
 بنہ لری نو "شیلونہ" "برل مائندہ" او "ایمل کانس" ئے
 د بین المللی واقعاتو او حادثاتو بنکارہ شالید لری ۔ لوہا د
 ملکی سیاسی کلتور پہ حوالہ بنہ کوشش دے ۔

کہ د بناغلی علی خیل دریاب د افسانچو پہ فی ارح نظر
 اپوؤ . نو د افسانے دیارہ چہ کوم توکی ضروری پکار وی ہنہ
 دوئی خیلو افسانچو کینے پہ خیل خیل تابین خائے کری دی .
 د اکثر و افسانچو پلاہونہ ئے د حقیقت او جدت د وارو پہ
 کالو پورہ دی . او پہ ډیر اختصار سرہ ئے ټولو عناصرو
 لہ پہ زپکا پورے خائے ورکړے دے . کشکش (SWSPENCE)
 او پہ تیرہ تیرہ (CLIMIX) د افسانے روح وی داتوکی
 بناغلی پہ خیلو افسانچو کینے د جو جملو پہ مدد سرہ اصلی
 مقام تہ رسولی دی .

کردار نگاری ہم د افسانے دیارہ لازمی کنہل کیری . د
 افسانچو کردارونہ د خیل چار پیرچل سرہ سم او فطری دی .
 دوئی کله کله پہ یوہ جملہ کینے د کردار پیشند کلو کوی . او
 د خوبو سرہ سرہ ئے خامئی او کمزورئی ہم پہ کوتہ کوی .
 د کردارونو ژبہ ئے ہم خیلہ دہ اونوم ئے ہم د ہنہ کردار عکاسی
 کوی . خہ کردارونہ خونے اصلی دی او د خیل کلی کو خونہ
 راخستی کردارونہ دی . حکہ خو د پلاپت سرہ منطقی
 ترون لری .

د بناغلی دریاب د افسانچو ژبہ خونہ ہم وہ او سوچ
 ہم . د کردار او ماحول سرہ سم الفاظ ئے راوړی دی . ډیرو
 علاقائی تودو لہ ئے خائے ورکړے دے او ورسره ډیر الفاظ
 ئے داسے ہم لیکلی دی چہ خنکہ ئے عوام والی . ہم ہنہ شائے

یکلی دی . او دغه رنگ ئے یوه جمله کینے ډیر مطلب راغفار
دے کله کله ئے دخل مقصد څرگندولو دپاره د اشارو کنايو
او علامتونو نه کار اخستے دے .

دیو پښتون پوهان وینا ده چه

” افسانه نگار دخل فن په زور څه خبرے

څرگندوی . او څه لوستونکو ته پرېږدی . ”

بناغلی دریاب تقریباً ټولو افسانچو کینے هم داسے کړی دی .
لوستونکی ته تیاره نورې نه ورکوی بلکه هغه په دغه
واقعاتو د پوهه کیدلو دپاره په سوچ او فکر مجبوروي
او هغه بیا دخل ذهن او فکر مطابق دغه قیصه وړاندے
بیای . او د هغه په حقله خپله رائے قائموي . د ځینو
افسانچو مقصد ته درسیدو دپاره خو ډیر سوچ پکار دے
محترم همیش خلیل هم د بناغلی دریاب په دې کتاب په
ځانگړي ډول یکل کړی دی او دخل علم و فن په ذریعے
د دے افسانچو ډیره بڼه تصویر کښي کړے ده . ولے بیا هم
دیوے نیمے افسانچے مقصد ته نه رسید لے .

د افسانے د پوهانو په خیال د افسانے دپاره لنډوالے
ضروری دے . ولے خاص حد ئے مقررول بکران دی . ځکه
چه که بے مطلبه جمله او خبرے د افسانچے په اوبو بار
جوړېږي . نو تاثیر وحدت ته هم زیان رسوي . په
لنډوالی کینے خو د بناغلی دریاب افسانچے خپل مثال په خپله

دی . د شمیر پہ ٹو جملو کہنے ۽ ډیر څه بیان کړی دی .
یعنې دا افسانچې په معنوی لحاظ د جامعیت ښکلی شاهکارونه
دی . هم دغه وجه ده چې د دے افسانچو کہنې تاثیر وحت
قائم ساتلے شوے دے .

ښاغلی افسانچې ښار خپلو دے افسانچولو داسے سرخطو
خوښ کړی دی چې د مرکزي خیال په پوره توگه عکاسی
کوی . اکثر سرخطونه ۽ قیصے ته ځلا بخښی او لوستونکی
نظر ځان ته ډاکډی او ذهن ۽ قبلوی .

د دے افسانچو آغاز زړه را ښکونکے دے او په ډیره
اسانه لوستونکے ځان سره روانوی او هم دغه رنگ ۽
د افسانچې انجام دے . چې مقصد ۽ اکثر په یوه جمله
کهنې را نغاړلے دے . منظر نگاری هم د دے افسانچو خاصه
ده . کله کله خو په یوه جمله کېنې پوره پوره منظر
بیانوی او کامیابه منظر کشی کوی .

د دے افسانچو کهنې چې ښاغلی دریاب کوم انداز خپل
کړے دے دا د دوی ځانگړے اسلوب دے . دوی د هیچا
نه متاثر نه ښکاري . پکار دی چې نور زلمی پیغلے دا انداز
خپل کړی .

د دے افسانچو کېنې ښاغلی افسانه نگار د پښتنو د کلی کوڅو
واقعات حادثات ، توصیفات رسمونه رواجونه ، دودونه او
قدرونه په اصلی شکل کېنې وړاندې کړی دی . او په ډیر

جُرأت سرے د پبنتی معاشرے کماشی اکروڑی او بدی
ہم پہ کوتہ کری دی .

"دا افسانچے د پبنتی کلنور او فونکلوری عناصرو

بشپہ نندارتونو نہ دی."

د افسانے د انواعو پہ حقلہ چہ پوهانو ثومرہ
قسمونہ بیان کری دی ہغہ تقریباً قول پہ دے افسانچو
کپے پہ نظر راجی . کہ کرداری افسانچے لری . نو واقعاتی
او ماحولی افسانچولہ ئے ہم حائے ورکرمے دے کہ دے کتاب
کپے علامتی افسانچے شتہ . نو پہ نفسیاتی کشالو یکلی
افسانچے ئے ہم شاملے کری دی . د اکتاب تاریخی افسانچے
ہم پہ خپلہ لمن کپے لری .

د افسانے یو خارجی پوهان هاتھرون وائی .

"افسانہ نگار د افسانے پہ ذریعہ دخپلو

لوستونکو پہ ذهن کپے یو اثر پرینودل غواری."

زما پہ خیال بناغله دریاب دیو کامیابہ افسانہ نگار
پہ حیث دغه اثر نہ یواھے دخپلو لوستونکو ذهنونو
تہ رسوی بلکه پہ سوچ او فکر ئے ہم مجبوروی .

زلمی دریاب د پبنتو افسانے پہ کھالہ کپے نوی او
پاخه بنیادونه کپنودل . خدا ئے دی او کری . نور پستانه
زلمی پیغلے پہ دغه بنیادونو بشکلی او سورہ مانری

او پښتو افسانہ د عصری غوښتنو سره سمه مخ په وړاندے
بوځی .

بناغله دریاب که د غزل زلمی دے نو د افسانے په
کھاله کښه د چرکې دېرے غاړه سره دے .
خدا ئے د ددوئی په ذهن او فکر نوره رنگینی خوره
کړی او په قلم د ئے برکت شی .

میاں فضل الرحمان شاہد

صدر

هميشه پښتو ادبي ټولنہ رجسټر

امان دره ملاکنډ ایجنسی

دنیا لیونئی

د احساس برتری بنکار دالیونئی دنیا دؤک مئین
چرتہ یو حائے کیدو ته پریندی - حکله نو
بنه به داوی چه مونږ دیو بل نه داسه ورک
شو چه د دنیا مو په لهتون لهتون په بله
واوړی - بیا به کله خیر وی مونږ
سره یو حائے کین و

عمرونه او شو چه جاتان
کلپانږی ته داسه ویلی
وو - مغوی هم هغه شان
دیو بل نه ورک دی
ولے دنیا هم
هغسے لیونئی

خاورے

خانگے یا خانگے داسپرے ولے

وہے . سرپیہ ! داتہ گورے نہ

چہ خاورے خوری .

افو ! پریندہ چہ

خوری کنہ - زمونہ پیہ

کالہ کینے بے د

خاورونہ

خہ

دی.

جرم

ہفتہ دن دیر بے تولہ خبلی دو
دسترگو نہ تے اورونہ وریدل . دغصیو
شین تندر وو ، کورتہ پہ رانشوتو
تے دیو نو تے جرم زلز لے راواستہ
لُبنی کہ تے د بنحوالی د قیدہ
خلاصہ کرہ خو خان تے د
پنیمائی پہ زندان
کینے ہول عمری بندی
کرو .

دگوٲ مپرنے

زمانیا ڍیره سادہ بنجھ وہ . چہ کلہ بہ ورتہ خہ سختہ
راپښیدہ نو چغہ بہ ئے کچہ "چہ دگوٲ مپرنہ رارسیرہ"
اگرچہ ما بہ اکثر منع کولہ . ولے دادغہ عادت گریڈلے
وو . فویوہ ورخ چہ هغہ پہ کھوئی کینے پئی
فوتکول او پئی دتاؤ لہ وجے پہ مورکو
داوپیدل . نو نیارم چغہ کرے چہ "دگوٲ
مپرنہ رارسیرہ" - اوپہ دے کینے دبرکے
دگوٲ نہ یو لوئے منبرک پہ کھوئی
کینے راکیل شو - نیانہ م اووے
چہ دگوٲ مپرنے را اورسید
هغہ ماتہ غغہ غغہ
کتل او ماپہ کھوئی
کینے پت ختلی
دگوٲ
مپرنی
تہ .

مات منگے

لونگ - کشمالہ پہ خار کینے اختی وہ - چرکے رے راوہنکلہ

ورروان شو اورو غوندے رے اوویل - یرک

کہہ نن ہم کشمالے زما دیاریدلو خواہشاتود

قتلورہ ہتھ اوکڑہ نو قصہ رے تماموم۔

..... اوخو چہ ہغہ کشمالے تہ

رسیدو نو دسیندپہ غارہ ہغہ نہ

وہ خو دہغے مات منگے پہدات

حالت کینے پروت دو ، کہ

چہ دکشمالے دپنبتوپہ

سندرو کینے دونگ

پہ نس پرستی

پورے پہ

بق بق

خاندی.

پردی ستر کے

آخر داستا خلی له راتله خنکله ، خُکله چه ماخوستا
د مینجه په خاطر دو ینے ټولے رشتے قربان کړے
او تودے چه دیلار د مالہ یم هم لاس اووینخل
خو نه پوهیږم چه پردی ستر مے د
اولید مے نوخنکله د په دوغ زړه

اوو مے چه

پښه په تلو راتلو زیاتېږي
مونږ کله مې راځه چه زړه د صبر شینه

زما پھ زہرا باند بلبلا را اوویدے

یوہ پنچہ شپہ کالہ ورا ندھے چہ زہرا لاپہ لونڈا و دوم - او تہ بنہ
ٹوانہ ، نرمہ ، گرمہ ، بنائستہ او بنکالے وے . ہر کلہ چہ
بہ زما سرہ پد کتہ کینے یوٹائے شوے او ما بہ خان
تہ راجوختہ کرے . نو بہر کہ بہ واوڑے وریڈے
ولے تابہ پہ لب ساعت کینے زما خور خور زہرا
را قول کرے . او د اللہ ہو پہ خون لب
بہ دپہ قلارہ قلارہ د خوب تہ کورونہ
را کرل . خون چہ زہرا ستانہ دیر لے
پہ مزدوری پسے را ورک شوے ایم
ستانہ بغیر پہ سوری سوری
خادر کینے دڈمی او بنڈ شپہ
دہ او شرق باران دے . خہ کہ ہم اوس
تہ ہفہ بنکلا ، بنائست ، گرموالے
او نرموالے نہ لے ، خوبیا
ہم زما زہرا بہستے زما
پہ زہرا باندے بلبلا
را اوویدے

مادہ پرستی

دایوہ داسے بے سترگو بلا دہ چہ کوئے واز
کری . نوبیا ددنیا ہرہ دشتہ اوخپلوی پہ
یوہ قپہ کوی . اوہم داوجہ وہ چہ د
ہمایون مادہ پرستی چہ کامران
رااونیولو نو سترکے ئے ورلہ پیہ
تودو سیخانو پند مے کرے . تراوہ
نیمبوان ئے پکنے پخوہ کرل
اوبیا ئے پہ حجاز کینے
داجل فرشتوتہ د
لاس پنو نہ
اوترلو

نازولے جذبے

چرتہ چہ دخواہش سر لے جذبے دتیکاؤنوبہ
غیرہ بیا موی - نوہلتہ بیا دینے دپیٹلو
جذبوا حساس پہ زہرو کینے لامیل
شی اوکہ داسے نہ وے نو
سنبل بہ ہیٹکلہ ہم زما
نازولے جذبے داسے
پہ بے دردی
نہ قتلوے

یقینہ

برین دی دچا - ؟ برین رم دتور سپی - برین دی

دچا - ؟ برین رم دزور ہندو - برین دی

چا-! برین رم دتورے گتے ہلتہ اینگر اکا -

مالی ماما دموؤ - او دلتہ سپن داماتہ

لگیا وو - هن برین ددمونو پٹے دے

زہ نو پرے واکترانو دمالہ خلاص کریم

- بنہ یم خو چہ لب زور اوکریم

نو پیارم دیو خدایہ وی - ماد

سپن دا خبرہ ذرہ تہ و اچولہ

خوسکریم مالی ماما

اولید چہ پہ دولا سی

پہ جنگلی کپے

تبر

دھی

نورے

شرق باران دے - دما زیگر مونخونہ شوی دی - کبل کا
پہ پندو سترگو پنپے ابلہ راروان دے - اوچہ زما پہ
بنکالو پوہ شو - نوپہ زورہ ئے اوویئل ،
تہ گورہ ! ظالمان دخدا ئے دکورہ ہم غلا
کوی - " ما ورتہ ہیٹج ہم اونہ ویئل
حکے چہ لبرہ شیبہ ورا ندے رم د
دکبل کا کا زو ئے نورے اولید
چہ د چھتری او خیلوسرہ
د پودرو پہ تکل
بازار تہ پہ
کرہ

مَیْزَہ

کہ یو پلہ پہ ہغو دوارو خویندو دبنکلاکانو سپرلی
دیرہ وو ۔ نو بل پلہ دحیا او درنو غویونو پہ
کالو ہم بنائستہ وے ۔ ولے پہ تہول کلی کینے
ورتہ ہیچا ہم تن نہ ایسبودو ۔ حُکھ چہ
مور تے پہ پلار پے مَیْزَہ راغلی
وہ ۔ تراؤسہ بی نکاح وہ او داشاق دپلار او مور
د خطا پہ جہنم کینے دوی
پہ عذابیدے ، ولے
بیگاہ چہ شومہ دم شوہ
نو ہغوئی ددغے جہنم
نہ دخلاصی لاس
او مونڈہ اودیو
تا کلی منزل پہ
نور دکوڑ
اوتے ۔

زهر ژنه پونه

په تکه توره تياره کښه چه عکره د شوتلو پنډ په شاکورته
 رانوتو نو شمکي ورته سپکه پاسيده . پنډه ديزه
 مخه ته او غورخو . او خپله په کټ کښه بوږه بوږه
 پريوت . شمکي ته هم تر څنکه پريوته . لږ ساعت
 پس د پاسيد . يو څو قدمه لاړ . او بيا کښناست
 يو لاس ته دهغه په سپين مهين وجود په قلاړه
 قلاړه گرځولو او بل لاس کښه ته دهغه تي
 را او نيول . کله به ټي ورله په يو
 "تي" زور کړل او کله به ته په بل
 دغه رنگ کله به ته دهغه په
 نرۍ او پسته خپته لاس او وهل او کله به ته خپله سينه ته
 راجوخه کړه . آخر شومه دم شوه . او عکره هم اوډه شو
 خوشې چه هغه دخپله بيزه نه د پيو اختوپه غرض وران
 نونه خو په هغه وجود کښه ساه وه . او نه په
 هغه "تيو" کښه پيو وو په کومو چه هغه
 بيگا لاسونه وهل . بلکه د غلايه
 زهر ژندارو پونه شوو شوتلو
 هغه د عکره نه مروړه
 کړه وه .

پښتانه

د بیوتی پالرنه چه راغبرگیدلونولاره کښه
هریفک جام شو - دے کښه یوسپن ډیرے. چوکی
په لاس زمونږ موهر پله راغلو، ویل ۛ.
"خان! بی بی ته. چوکے واخله کنه - مارم
کورودانے ته اوکتل چه ویښته ۛ زما د
ویښتوننه هم وارۛ وو - هغه مکی
شوه - ماهیڅ اونۛ ویل - البته
سپن ډیری په تلوتلو کښه
او ویل - یره هغه پښتانه
خاورو او خوارۛ چه
ویل به ۛ. د
ښکۛ په نای
خه؛

برند کا خاموشی

سر! زکھم دے دیپارتمنت ریکولرستونٹ
یم - زما اکیڈمک ریکارڈ ستاسو دورانہ دے دے۔
یونیورسٹی ریکارڈ ہولہر نہ علاوہ زکھم گولڈ میڈلسٹ
ہم یم - ولے دخل ایڈیل استاد برندہ
خاموشی ماتہ لکھ دغنی پہ خیر پہ
سلوٹبو گویا شوہ - چہ ہغہ پہ
مات زپہ دیو خاص سیاسی اثر لاندے
دیو تھرڈ دیوٹرنر ارور او باسی
او ہم دغہ ارور زمانہ زما
دحق سرہ سرہ زما
دسر سیورٹے ہم
او ترور لو۔

لیبرل مائند

آزاد خیال - روشن خیال - لیبرل مائند
جواد خان د انگلشی پروفیسر چہ پہ ورہ رادنہ شو
نوخیل نابالغ، زوئے اولور ئے لغر سوغر
پہ قابل اعتراض حالت کنبے اولیدل - د
پنبولاندے زمکہ ئے اوتبتیدہ - لغ کوئے
تہ لار - اوکلاشنکوف پہ لاس
را اووت - پہ حُائے ددے چہ د
خپلے آزاد خیالی قتل ئے کرے
وے - پہ چت ولا پک
دش انتینا ئے پہ دزو
سؤل سؤل
کرہ

بنا پیری

بیگاہ چہ لس بجے کورتہ را اور سیدم ، نو
بنجے راتہ دا احمد دین د مرگ روح پیچونکے خبر
واورو - یرہ ! غریب دا خلونبت کالہ
دیو ڈور نفسیاتی کشمکش پہ کوئی کئے تیر
کرل - چرتہ فالی ورتہ ویلی وو۔ چہ
چہ پہ تابہ بنا پیری مٹینہ ی۔ حکہ
نو دادہ مکہ کوا - اوہم دا وجہ
وہ چہ دخلو خیلوانو او
یارانو دوستانو دیا بیا وینا
باوجود ہفہ دادہ تہ
غارہ کینبہوہ - مٹین
مرشو - نو بنا پیری
پر مٹینہ نہ
شوہ۔

نزوبہ توملہ

خہ کھ ہم جان ورپے پہ تلو راتلو چیلٹی

اوشلوے ، خو " دنیا " دسخرکورتہ وچ

توت خوہ لے وو . اودا حکہ چہ

دجان ژوند بخنبونکے توملہ

دھغہ بے سرہ خوانٹی

نزوبہ کرے

لوتہا

ماچہ م پیر تہ داوداسہ، دیارہ لوتہا سہ
کپہ - نوراتہ تے افرمائیئل چہ زما لوتہا پیہ
خلوت خانہ کنبے دہ - ہغہ راوہہ - ماچہ ترے
دخلوت خانے دلوتے راز اوپوبستلو - نو
وے فرمائیئل : دریاب خانہ دھرے
لوتے نہ خوشوک ستر نہ ماتوی کنہ۔
ما م دیپر د حکم تعمیل اوکرو ولے
فکر یورہم چہ زعمونہ د ملک دھرے
سیاسی پارٹی مثال خود خا
خرخودنگے رنہئی دچہ
دھر لوتے نہ دخیل
خان اوکالہ
ستر
ماتوی۔

جاءے

ڈٹ دواڈہ قائل نہ یم کھک چہ د انسانی ذات تکمیل
دواڈہ نہ بغیر ہم کیستہ شی - عمران بہ اکثر د مہیا
ولے پروں رم پہ سرہ غرمہ کینے لغرسو غراویدو
چہ کوریلہ پہ منہوا وو - دوستہ خبرشوم
چہ د ترکانہی کرہ پہ بدنیتی اوختے
وو - اودھغہ زامنو ترے جاءے
اوبنکے وے - ماغوبونہ سیرہ
کرہ - اویقین تہم پرپوتہ
چہ پہ رشتیا شیکے
دسرو دیارہ او
سری دینگو
دیارہ جاءے
دی

زریانرہ

زریانرہ او ملال کہ پہ یو بل ورک یونی
وو خو پہ زر ذری شال کنبے د ذبے شری
پیوند چرتہ خاییدو او ہم دا وجہ وہ
چہ ملال کہ د زریانرہ نہ شو، خو
دھغے د وادکا نہ شو شیے ورنده
ئے د زریانرہ د غوبستوسالو
تہ هغه خہ ورتکوهل
چہ د گناہ زهر ئے ہم
لرل او دشواب
خوشبو کھانے
هم۔

بدل

خانيه زڪ ستا دنا جوړه پلار خد متونه نه شم کو ۛ. توڅو
چه هغه په دغه کور کښې وې . نو مامه وينه -
او - دا زما آخري فيصله ده . ماسختن شوخو
دخاني په مزغو کښې د ښځې د ۛ رتېلي جواب
غوښتنې جوړ کړې وو . اوس تيارکۍ
شوې وه . پلار ئې په شاد سيند
غارې ته يوړو . خو چه سيند ته
ئې غورځوو . نو پلار ورته
اوو ۛ ! پځيه ما ددغه بزگر
نه سيند ته او غورځوه .
ځکه چه مارم د پلار نه
د نیکه بدل هم
دغې اخته
وؤ

کانرپی

کلی کینے کٹ بہ دچا خیل پتے وو اوکنہ ، خوہنی
بہ ئے د عظیم گل کانرپی تہ رانوستل، او
ہم دلتہ بہ ئے کانرپی کول ، ولے د
حیرانتیا خبرہ خو دا وہ ، چہ کلہ
بہ پور تیار شو . نو د کلی
یو کس بہ ور تہ ہم نہ
دانزد مے کیدو . بلکه دا
بہ عظیم گل بہ یوازے
خان خیل پور
گنہلو

پے علی

امون ناصر خان رائے بن مازیگر اووے . ماسٹر صاحب - بیگاہ
خود ویر نہ ہریم . ماوے ! اخونہ خنکہ ؟ وئیلے زمکہ
تانبے وک، نمرینزور و . ویشید لے او بہ رائے کے و او ملک
دخرونہ دک وو - ماپوس اوکرو چہ نور خولانور
دی ولے دادومرہ خرکہ خٹہ کوی ؟ جواب رائے
چہ دا بے عملہ ملایا دی - اوکھ یقین دینہ راجی
نو دھان خوانہ دا اولہ خرد غون نہ
راکابہ پچلہ بہ پومہ شے ماسم ہفتے اوکل
اوچہ خنکہ رم خرد غون نہ راکابو
نو مولانا صاحب چغے کرے پریدہ
- پریدہ - ظالمہ مرد کرم
- ماچہ ستر کے او غرو لے
نونیہ شہ و -
زمالاس وو - او
مولانا صاحب
غون وو - توبہ رم او ویستہ چہ زما
خلوینتو لانو استاد او بے عملہ .

دولتی اور جنازہ

داخل چہ منیر درے میاشتی پس ہم کور تہ رانغے۔ نو
چنار اکا پسے خیلہ بنار تہ لارو ۔ ولے مازیگر د
ہم پہ یوہ چاودنہ کنے پہ حق اورسید ۔ او
سحرچہ منیر دکامیا بے ہم چاودنہ نہ
پس دک جیبونہ دکلی پہ کندو
راورید ، نو دہم پہ چاودنہ
کنے ئے دیلار دمرینے خبر
ہم واورید ۔ ہفہ خو بہ
پہ دغہ پیسو خیلہ
دولتی راوری۔ ولے
دیلار جنازہ
ئے اوویستہ۔

حرْمونے

دالسمہ رشتہ وہ چہ د "پری" دیارہ راغلی وہ،
خو پتہ نشتبہ چہ جمال اکا ولے غاڑنہ ایبنودہ
پہ صر طور بیا یو وخت داسے ہم راغلو
چہ پہ "پری" پیے درشتو راتللو
تمبے پورے شوے، او نن دسکر
دمونج نہ پس جمال اکا ہغہ
ماشوم کورتہ ننہ ویستو
کوم چہ لبرہ شیبہ
ورانڈے ہم ددے
کورہ "پری"
ویستلے

گرنگ گل

سنگین دیو شتمند پلار نیاز بین زوئے اوبانو
دیوے بے وسہ مور غریبہ لور وہ - خہ کہ
ہم دبانو دارزوکانو مرکز سنگین وو - ولے
ہغہ دخیلے ترلے دیارہ دتاترے دیو
داسے گرنگ گل وو - چہ ہغے ورتہ
دحسرت دتاترین نہ کتلے شوہ
خو خیلوئے نہ شو - او
عن چہ دغہ گل وختونو
دخیل روایتی جبر
ترخہ پہ یو
بل اور بل
کنیے
او تو بلو

پرتوغابن

زکا چہ پہ پاک وربکارا شوم نو هغه دکور مخی تہ پہ
درہ ناستہ وہ - چہ زکا تے اولیدم نو پرتوغابن تے پہ لاس
کینے اونیوؤ - مسکئی مسکئی کیدہ او پہ پرتوغابن تے لاس
پقول - زکا ورو ورو ورنزدے کیدم هغے کلہ ماتہ
اوکلہ پرتوغابن تہ کتل - عن چہ زکا
ور اورسیدم او هغے زما لاس تش اولیدل
نو کر کئی تے گذار کرہ - وے حہ!
نہ کوم درلہ پرتوغابن، او پہ
ژہ ژہ کور تہ ننوتہ - وے
زما احساس پینے تے شلے
کرے پہ دے چہ

ۛ

منم اختر دے خو غربت م قتلوی بچیہ!!
تالہ پہ خہ باند بنگری پد خہ نکریزے راوڑم

پیسے

شمشیر لالہ

چہ دستور فقیر پہ زیارت دُعا او کرے
او راوتلو - نو خوا کبے ولاہ یو ماشوم
ورتہ اووے .

کالا پہ بابا پیسے کین دہ کنہ -
شمشیر لالہ یو سوہ اسویلے
اوکرو او ماشوم تہ تے اووے
ٹارشم ، زکا خو
خپلہ دبابا نہ
پیسے غوارم نو
خہ پرے
کین دم

اعتماد

ہٹی ۔۔۔۔ ہٹی ۔۔۔۔ زما کور ودا نے پد
ما پیرا میئنہ وہ ۔ اوہنے چرتہ زغیل
شول چہ زکا د دھنے پہ امانت کینے
ذرا برابر خیانت اوکرم ۔ ولے زما
دخواست نوکارو چہ دھنے داعتقاد
نازولے گوئہ شوکے پوکے
کرہ ۔ نوہنے خوٹان
مرکرو ۔ ولے زکا
تے داسے پرینوم
چہ نہ مرم
اونہ
رغیبم۔

خرگند لیونے

خرگند لیونے نہ دو - خو چہ زلمے زوئے ئے د شلمے پیری
یارا نے دمھو خوراک کرو - او دھغه د سیند وچولو
ھرہ هغه شنہ ے شوہ - نو سودائی شو - پورہ
یو کال پس چہ سیند د ضروری مرمت د پارہ
وچ کرے شو - او یو سہری خرگند
تہ غو او کرو چہ راشہ کہ مہیان
نہیے - نو هغه بہ تشولا کیبنمودہ
او تر لرے لرے پورے ئے وچ شوی
سیند نہ او کتل - مادا سے محسو
کرہ چہ دھغه ژر غوئے سترکے
پکینے هغه ورکے سترکے
گوری - کوئے چہ
بے سترگو یارا نے
بہ اعتبار کینے
پنا کرے
وئے.

مٹھائی غوز

دکلی سادہ جینکٹی دخیلے دروغڑے مینے پہ نومہ کتے
گیروں - ہغوشی د وختی خوند اختلو پہ غرض دوکہ
کول - ادبیا ورتہ دُخان نہ مٹھائی غوز جوہول - د
اعظم خان دگس لاس کارو - حکہ چہ یو
کہ دھغہ غوب غری بنسہ و - نو
بل پیسہ ہم ورٹخہ و - ولے
پروین پہ ہغہ جینکو کینے نہ
و - کلہ چہ ہم اعظم خان
ورٹہ دُخان نہ مٹھائی غوز
جوہ کپو - نو ہغے ورہ
درسواہی یو دا سے
دروند کانہ راواچو
چہ ہغہ پے مینچ
دو
کپو

نوکری

د صوبیدار کا سہرا سم نوی رابدل شوی واکي هم بيک
اولوستلو . اورتہ ئے اووے . کالا . مبارک شہ، کہ

تہ منبتہ دکړی وی نورائے ئے کړہ چہ حم۔

صوبیدار کا دکھوئے دکړی دے آر در تہ یوسوہ

اسوہیے اوکړو . اووے دیل ۔

”خوانہ زمونہ پہ ملک کینے د پریوتے

طبقة دیارہ د نوکری مثال د

نشان حیدر دے چہ پہ ژوند ئے چاتہ

نہ ورکوؤ . دے کینے یوسوہ

د بھر نہ راغے اووے دیل

صوبیدار صیب لاس

بہ اوچت کړو چہ

خدائے ستاسو

پچے او بجنسی۔

باور

دباور پہ مزغو د وی . سی . آر فلمونو دومره ناوړه
اغیزه کړی وه چه هغه ته خان فلمی دنیا یو
ستر هیرو بنکاریدو . اوهم داوجه وه چه هر ورځ
به ئه کلالتی ته د تختو پیل پیل لے وو . ولے نن چه
هغه د سکول نه راتله نو ده ورته په یو ویر
بنکی فلمی انداز کینے دخپلے ناقراره مینے
اظهار اذکړو . هغه دپوره خاموشی نه
پس اووئیل : ” باوره باورم نشی
اوبیا ئه دپل لاند غرمیدونکو
چپوته اوکتل ولے د
هغه باور هله اوشو
چه هغه دیونو ئه
فلمی هیرو
پشان
خان دغه چپوته اوسپارو اوخا زه ئه هم صحتی نه
شو

غانڀڪئي

وڙوڪوالے بادشاهی وی - ثابتہ غرمہ بہم ہم
دلته ددے اڌیرے پہ لارہ غانڀڪئي نیولے
او مازیگر چه به پہ لوبو بنه سترے .
شوم نو غانڀڪئي بهم پرینوے
ولے مودے اوشوے ، چه
هم پہ دے لارہ یوے
غانڀڪئي زک راینولے
ئیم . پہ ژوند
م لوبے کوی
هو پرید دی م
نه .

تَلَه

بابو صيب - . . . يه بابو صيب حُان او تلي کنه - خو زما په انکار
چه هغه په ژړا شو ، نو ما تر مے پتوس او کړو چه ولے ژړه؟
وېل مے داد مے تک ما بنام شو او يو کس هم حُان او نه تللو
زکۀ چه داسے تش تور کيږدئ ته لار شم نو بيا زمانه
زيات زما واره وروڼه ژاړي - زکۀ بے کچه خفه
شوم او حُان تللو په غرض چه څنگه تله ته
وراو ختم نو خوا کيږي ولاړ يو فقير گویا
شو - حُانونه په دے تله مے تلي
بلکه د عمل په تله حُان او تلي
ما فقير ته او کتل بيا م ژړغونے
ما شوم ته او بيا په باغ ناران
کيږي هغه بے شمير جوړو ته
په يوبل اچولي
لا سونه
گر خيدل.

انڊيوال

تجیر که ڊیر غوښتل چه هغه د د جمعے سره مونځ اوکړی.
ولے خلقونه غوښتل چه تجیر د دهغوئ سره په یو
صف کښه اودریښی . اوهم ددے ناروا سلوک احسا^س
به هغه اکثر جومات ته دراتلونو نه ژغورلو
نن د اختر په ماڅه کښه م اولیدو چه د
ټولو خلقو نه شاته زمونږ د کلی مشهور
هیچرا "نیکي" سره اودریدلو خو چه هغه
ورته هم صف پرېښود، نو د جومات په
درومبی صف کښه ولاړ ملک صیب
ته ئے بد بد اوکتل
او رااووت ، ویلے شی
چه د تجیر مور هم
ددغه ملک صیب

انډيوال

دُزِیَہ دُنیَا

کچکول خیل تھول عمر پہ پیری مریدی کہنے تیر کرو۔ ولے
دبجو پہ تربیت کے خے خاص پاملرنہ اونہ کرے۔ پروں
کے دوہ زامن پہ غلا کہنے نیولے شوے وو۔ بیگا کا چہ
مونہ ماسخوت تیر دتانی ہے نہ واپس شو۔ نو ما
ورنہ اووے "چہ ما سرہ نہ پاتے کیوے۔ او
خانچائے۔ نو او درین چہ خہ دنیا خودرتہ راہم۔
پیر تیارہ دہ؟ ہفہ ویل پرین دوہ۔ زہ
دُزِیَہ پہ دنیا حُم اورخت شو
سحر سباؤن راعلہ۔ ویل کے
کچکول بیگا نالی کہنے راہریوے
دے۔ بنہ کے چورلہ
مانہ دہ۔ اوہستال
کہنے دے۔ ماوے، بنہ کچکول خوے۔ چہ
زہ دُزِیَہ پہ دنیا حُم.....

وروری خوری

دسحر بانگونو ته څه وخت لاپاتې وو. زه د لاملو په غرض
چاپ ته روان وم. خو د تیارمې له کبله هغوی ته زه
نه بنکاریدم. شیرو عبدل ته اووې، هډکه ستا
واره خودپلار کرکه لار دی نو دابیا ولې چاپ ته
روان ۛ. پرین ده زوره وړه! د یارې د کوره
راغلم. استغفرالله او هغه ته چه تا خور
وئیلې ده. نوڅه او شو. وروری خوری
به کوو خو حساب کتاب به ۛ ترمنځه
وی. عبدل دا اووئیل او

په چاپ
ورننوتو.

تپوس

مہانپے چہ نن جمیل صیب تہ د سپرغے د غابنوں وراختلو
زیرے واؤرو ، نو ورتہ ئے اووئیل چہ دے لہ د
دردونو دواقی ہم پکار دہ - مغہ اول بپرسر
او اوہد حجامت تہ اوکتل . بیائے یہ
چل تش جیب نظر واچوؤ . او دیو
سوہ اسویلی نہ پس ئے اووئیل
" سپرغہ چہ غابنوںہ
را او باسی نو مانہ ہم
تپوس کوی
اوکنہ؟

دزپه غوښه

هغه هم وختونه دو چر زما غيږ ته به راغلي - مابه د دني
ملانه دواړه لاسونه تاو کړل - په گيڼ گيڼ کوکي به
م ځخله کيښوده او ته به په سترگو سترگو کيښه
مسکي شوي زه په تامين وم - بے کچه مين.
په دے چه زما دزپه غوښه وے. ولے
نن چه په تا د خواني سپرلي خواره
شوه - نو ته په بل مينه شوي.
زما په مخ د د بدنامي نوکاري
راکابل - زه د پريښوم
او د بل سره لاري
منم ! چه مينه
کنا نه ده
خو خپل سپيڅلي
اقدار چقول
هم ثواب
نه
دے.

بکرو باباجی

ماچہ سکینہ ترور پہ سرہ غرمہ پہ پردی کلی کینے اولیدہ - نو
پنبتہ رم ترے اوکڑہ چہ ترور خیر خودے کنہ ؟ -
وئیلے خیر چرتہ دے دغہ ایکی یو لے رم دواو
هغه ئے هم دتورو تمبو شاتہ کرو . دے
بکرو باباجی لہ راغلم چہ خہ تعویذ
رالہ اوکری - دیر میر نے دے -
سم تک پرق وی - سبا تہ بہ
رم زوئے راخلاص وی . زکا
حیران شوم - ولے زیآ حیران
پہ دے شوم چہ هم
پہ دغہ وخت بکرو باباجی
پو یسیو بہ ہتکرو
کینے بندیوان راروان کرمے

حرام

داریو پاکستان دے اوقاسو خبرونه اوری۔ تن پہ اسلام آباد
 کینے یو پخوانے وزیر دیرو رشوتونو اوکپشن پہ کیسونو
 کینے گرفتار کرے شو۔ ویلے شی چہ ددکا اسونو تہ
 بہ دمنرو اوشهدو مرے، کچ، بادام اوسوچہ
 شودہ ورکولے شوہ ددے خبر
 پہ اوریو ملنگ مستری دودھی نہ پاسید
 — اولگیا شو، تہ گورہ پہ مونہ
 گزگز خاورہ پرستہ دکا۔ مونہ خود
 لرے خورو۔ او ددوٹی اسونہ
 د داخوری۔ نوگورے چہ
 دوٹی بہ پخیلہ خہ خوری؟
 نعمت دیاری مار ملنگ مستری دلاسه اونیو۔
 دودھی تہ ٹے کینوؤ۔ او ورستہ ٹے اووے۔
 استاد کہ مغویٰ هرخہ خوری نو حرام خوری
 مونہ کہ لرے خورو او کہ کولیمے۔ نو شکرے
 حلال خودی کنہ۔ ملنگ مستری
 توبہ اوویستہ او بیابہ کاسہ
 کینے دلری سرا پہ
 پرزولو شو۔

گناہ

داخود لوئے خبنتن خوبہ وە . سلمی
کہ دیر غوبتل چہ دھغے غیبرہ د پە نارینہ
اولاد چکہ شی . خو دھغے دھرتدبیر
پنبے بہ دتقدیر پە تورە غوخذی .
او عن چہ سلمی ئے دبتون
پە زنجیر او ترلہ . خو
نن هغے هم داسے گناہ لہ
غارہ ورکرہ چہ د
هغے نہ پس د
تو بے تمبے
پورے
وے

۶

زمانشی یاد چه هغه گنی زما د حجرے نه بل پله تله دے. سر
 ددے چه ما پرے دغصے تندرونه ورولی دی. دهلیم
 دے. رتله یم دے او عن چه شرله یم هم دے. خو
 هغه خاطر نه دے دروند کره. بلکه دیو
 چمتو څوکیدار په حیث ے دژبی او بند او بند
 شپه زما دپاره روښ کره دی. زه ے
 دژوند تر آخره ورځ پوره خپل مالک
 گنله یم. او زما په زړه ے دخپله
 فرض شناسی، خودداری او وفاداری
 ژور ځایونه پرېښی دی.
 ولے دافسوس خبره خوداده
 چه ما دخپل مالک درپېښه
 دے. خپل فرض یم لا
 تراوسه نه دی پېژندلی، د خودداری په گردنه
 یم ککر، د وفاداری بوشنک نه لرم او ترننه یم
 دخپل مالک دپاره یوه شپه هم نه ده
 روڼه کره. نو اوس تاسو
 اوداشی چه زه ښه یم
 که زما خبرو؟

رورید لے بیاستہ

کوهیان ویستل کہ د سنگری کار کسب وو نو کوهیان
دکول هم دهغه نفسانی مجبوری وه اودا سے به ډیر
کم کورونه وو . چرته چه سنگری کو هے
ویستلے وی اودک کر مے ئے نه وی . په
هر طور ورمه ورخ چه هغه دیو ډیر
زور او ژور کوهی د دکولو په هغه
ورائے اویه کار بوخت شو، نو
د ژوند د کرکړی رورید لے
بیاسته پر مے اوشلیده

اوسر د لاندے

پریوت

چندہ

توبہ خدایہ توبہ دجمات امام اویا دجماتہ غلا -
 یرہ ! دنہ منلو خبرہ دہ . نو گوجر لالا ٲول کلے ٲہ
 یوہ ٲنبہ کرو . خہ کہ ہم مولانا صیب دٲلے بے گنامی
 ٲیر دیلونہ وړاندے کرل . ولے گوجر لالا چہ دٲلوق
 ٲہ مزغونے کوم زھر خوارہ کری وو . دھغے ٲہ
 ٲرتلہ دمولانا صیب خبرو ٲاٹے اونہ نیوٹ
 ٲکھ نو دٲٲے شٲے اووت اوٲلے سیم
 تہ اوکشید . لڑے ورٲے ٲس ٲے ٲہ
 کادی کٲے یو ملک اولید چہ ممغہ
 ٲیدوٹے ٲہ توکری کٲے اینے
 چند غواری . کوم چہ دجمات
 نہ دسوزرو روٲورہ
 ٲٲا شوے وو . مولانا صیب ملک اوٲیرند چہ
 داخوہ ممغہ دگوجر لالا زوٹے دے چہ دہ ٲے
 دراتبستولے ماشوے سرہ دنکاح نہ انکار کرے
 وو . ولے مولانا صیب نہ خہ
 کوٹے شو او نہ خہ
 ویٹلے .

ورختہ

غیرت خان دخیل بنکر نہ دیر لرے وتے وو۔ ساہ تے پہ
کونو راماتہ وہ۔ مخ پہ برہہ درے ٹوکنپٹی تہ لایمہ
لارپا تے وہ چہ دے کبے پرے دیو ارخ نہ "پنجو"
را اودانگل اودوارہ ارلیجے برلیجے شول۔ نزدے
وہ چہ غیرت خان ترے پہ تینسہ کبے
بریا لے شوے وو۔ خو پنجو پہ خیلو
ملکرو غب اوکرو۔

چہ ماہم مرکریٰ خوچہ دے
درنہ ڈوندے لارنہ شی
منگرو تے ہم ہغسے اوکرل
پنجو خو دغیرت سرہ ہان
پہ تورو نیم کرہ
ولے پہ خیل قام تے
دمغل ورختہ
پہ شا
کرہ

شپلونه

ریشماں ته چه راغله میلمنه د زوزاد بندئی
پیغام د "الف" نه تر "ی" پورے
واورولو نو دهغه په ذرکو سترگو کینے
غټے غټے اوبسکے راغله .
او میلمنه ته ئے په ژړغونی
آواز اووئیل .
خو رھے ستانه هارشم
خو شنډی غوزانو
ته څوک شپلونه
نه کوی

انجام ڇهه ڀهه ڊايس ڊول ڪيبي ڇهه ڊوسٽونگي ڏهن ڀرڻ
 اورو ڇل اثر اخلي اوڀنده ڀهه ڊي وينا مجبوره شي ڇهه
 درياب ڀهه ڪوزه ڪيڻي سمندر بند ڪرڻ ڊي .

دعلي خيل درياب دقيصري ڊا شڪل ڪه زمونڊ ڀهه
 ادب ڪيڻي خيل ساري لهوي . نو ڏهن دعبداقادرخان خٽڪ
 ڀهه ڪلدسته باند ڊي ٽيڪا وڻي ڪوي . " ڪلدسته " دفارسي
 ڙي ڊنوموري يڪوال شيخ سعدي دڪلستان ڀنڀو ترجمو ڊي .
 ڪومه ڇي زمونڊ دنثري ادب ڀهه ورومبو ڪتابونو ڪيڻي يوه
 قيمتي ڊالئي ياديني . اولڪه خٽڪه ڇهه دڪلستان ڪايتونه
 دشيخ سعدي دمشاهد ڊي ، علم او فڪر يوه ڀي ڀيڻ ڊي .
 هم ڀهه دغه ڊول بناغلي درياب دڇل چاپيڇل اوخواشا
 نه ڊايس واقعات ، ڪردارونه او مشاهد ڊي راڻي ڊي . او
 ڀهه خوند خوند او رنگ رنگ ڊي بيان ڪري ڊي ڇهه ڊوسٽونگي
 ورته ڀهه ڊاڊ وركولو مجبور شي . زما دڊي وينا ڊا لب
 اختل نه ڊي ڀهه ڪار ڇهه ڪني ڊا خيل شاگرد دسعد

غونڊ ڊي د نريزن ادبي شخصيت ڀهه مقابلو ڪيڻي راويستل غوام
 زما اشارو د درياب دڊي افسانچو اسلوب نه ڊي ڇهه هغه
 د بناغلي سعدي شيرازي دڪايتونو د طرز سره ڊي
 سمون خوري .

" ڊڪل پانڀي ڊي " د افسانچو انداز طنزيه ڊي اوهره پيڻه
 هره واقعه او هرڪردار پڪيڻي ڀهه شعوري ڊول ڊي ڪونگي لهو

خیر نہ تولیہ

والاگی یوہ داسے خیر نہ تولیہ وہ چہ ہرچہ
بہ پرے دخل شہوت ناوی لاسونہ پاکول
اون ماسخوتن تیر چہ دبدہ مرغہ شفیق ہم
بہ دغہ ہتھہ وراغلو ، نو سحر دغہ
دژوند اپنگر تہ دغہ خیر نہ تولیہ
حانگیدہ . ولے دشل کالہ
تیریدو باوجود ہغہ یوخل
ہم استعمال نہ کرے
شوہ

میراثہ - کونڈہ

کریم اوکیم چہ پہ چتئی کئے داغلل - نو پہ غلی
کئے ئے دہرستو صندوق اولیدو . کوم چہ ئے
مور د صغائی پہ غرض را بھر کرے دو۔۔
دوارہ ناپوہہ ماشومان ورتہ وراوختل
او خیلہ ئے د صندوق سر را بند کرد
بیا خہ دو ، دیرے ترقے ئے
اووہلے ، خو خو چہ کونڈہ
زرغوبہ د شمنے ابئی
د تپوس نہ راتلہ
نو ہفہ میراثہ
شوے ہم

بے روزگاری

ماسخوتن چہ دچرگئی پہ غارہ ددوہی خوراک نہ
وزگار شو - نوادے م دہولو کشر ورور تہ
اووے . "بچے مونج زده کرہ مونج
..... مگنی بیا بہ درلہ ٹوک بنٹہ
نہ درکوی .

هغه

زما بے روزگاریہ رایم - اے

انگلش) ورور تہ اوکتل

او ، اوے ویٹل

ولے خان دادا

لہ ہم مونج

نہ ورچی

خہ؟

جوارگر

زما نوم زھرادے

دبر کیلی د شگلے باندا د طوطی کھل لور

یم . پنحویشٹ کالہ ورا ندے چہ پلار

د جوارٹی پہ داؤ باٹلم . نو

گتلی جوارگر تردے را اور سولم

ما مور چہ د چکے پہ برندا

تیارہ کینے د خیلے سکھ

خور پیشند کھلواو کرہ

نو ہم دھغے پہ

غین کینے پہ

لوئے خوب

اودکا

شون

I miss you so much.

داد حیا نازو لے احساس وو کہ دینے انتہا وہ چہ دودہ کالہ
 مو پہ حائے وارول خو ما دخیلو تودو جذباتو اظہار
 ستا پہ وراوندے اونہ کرے شو - ولے اوس چہ زمونہ د
 دیلتون ایلہ یوہ ہفتہ شوے دک - اوزما دزغم
 پپی پرے کیپی - نو پہ دے لیکو مجبورہ شوم
 چہ دژوند پہ او بندہ لاری زما منگریا اوکرہ
 زکے بیخی یوازے یم اوکہ تا زمالا سے
 اونہ نیوؤ - نو زکے بہ ورکہ شم
 حُک کہ چہ

I miss you so much

دخواب پر طبع - ستاپا غوندہ

لیکرم اولوستلو ولے زکے حیران ووم چہ نہ خو پہ یونیورسٹی کینے
 مادغے جینی تہ چرتہ پہ خوابہ سترکہ کتلی وو - او نہ رم
 ترنہ داسے خہ سوچ کرے دے - پہ دے چہ زما پہ سرکہ
 دپتہ خوندو دودونق دروند پیتے دے، اولپنو کینے
 م دربو ورونہو دتعلیمی اخراجاتو زولنی دی - نو
 دژوند پہ ازغنه لار دے روزگاری تگہم
 دے اوس تہ اووابہ چہ پہ
 مائینے تاتہ خہ
 اویکم۔

ژرندہ

دکله نہ چہ ناظر کے دخیلے ژرندے مالک شوے
وو - نوہم دہغہ وخت نہ بہ کلہ کلہ مشر خان پخیلو
اوبو دہغہ ژرندہ گر خولہ - ہم دارنگے پروں
ماسختن تیر چہ مشر خان پخیلو اوبو د ناظرگی
ژرندہ بنہ اوگر خولہ او واپس شو - نوخہ
کودی چہ ناظرگی ہم د مشر خان پہ
ژرندہ اوبہ راسیے کری دی -
ناظر کے خوئے مرکرو او دخیلے
ژرندے ورونہ ئے ہم د
ہمیشہ دیارہ قریپ
کرل - ولے نہ ئے
مان نہ خہ اوئے
اونہ ئے د
ناظرگی ژرندہ
تہ

شلتالان

اکبر د صديق استاد دمړے کورودانے ايکي ږ ډکے وو. ځکه چه
دهغه ددوييے ښځے د زوزاد ښالکے شنډے وو. دريتا ترمنځ
نه پس دهغه ډولتي صديق استاد ترکاله کړه. اگرچه
اکبر د ميرے مور د بد سلوکي له وجې دے ته غاړه
نه اښوده غوپلار ئے پرے د ازهر په وچ زور
اوڅښل. څو ورځے په قلاز تيرے شوه.
غوړمه ورځ چه اکبر کور ته راننوت
او پلار، مور ته ئے لاجي دانه په
ميز کښوه. نو مور ئے لکه د
لنډي د قهره تاؤ شوه
اکبر ته ئے د پلار په وړاندے هغه څه اووييل چه پي
هم په ژبه نه اښوده. بيا پاسيده اود اکبر
د واسکت د جيبه ئے يوه توره گوټي راواخسته.
دے ته گوره. ښځے له شلتالان راوړي — اودے
سره ئے گوټي پرانسته. چه پکې
دوه ډي هير ريمونډ کړي پراته وو. بيا څه
وو. زمکه چا دده نه
او آسمان لرے وو.

مذہب کہ مینہ پښتو

ياسمين زما په غير كېنې سر كيښود او په سلگو سلگو ۍ او ۍ
مونږ كه دمذهب له رويه د ژوند ملگري نه شو چوپړيد
په د مې چيو خائې مويي خوړلي دي - او د
مينې د دستور له مخه زمونږ بيلتون ناشونې
د مې - خكه نو د پښتو دروايا توپه
اروند زه تاته خپله خواني
بخښم - او ما هم په غير شعوري
طور دهغه د لمبه لمبه
جذباتو د سر
نه خپله تواني
تاو كړه

توپیر

مالگیرے زورور سرے وو - پہ بت خیلہ کینے
ٹے یوہندو راتینگ کرو - ورتہ ٹے وٹیل
ہلکہ دا کلمہ اوو ایہ چہ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ " او
مسلمان شہ - ہند پوہہ شو - صفہ
وٹیل بنہ دہ - مسلمان شوم - کلمہ
م اووے چہ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّد
رَّسُولُ اللَّهِ " خو اوس م ددے
کلمے پہ معنی، مقصد او
فرائض پوٹے کرہ۔ مالگیر
وے یرہ پہ دے خو
زک پچیلہ نہ رسم ۔
ہند ورتہ دختا
نہ شین شو - ورتہ ٹے
اووے نوبیا پہ موہن
دوارو کینے "توپیر"
دختہ دے۔

MENSES

ذہ دلاہ ووم - نیک عمل ڊاکٽر شفیع تہ اووے! یو کماے
د زمري زوئے دے، خہ کھہم دجمات سرہ ئے ورا نہ دہ. غلا
ڊاکہ او جوارى هہ و گناہ نہ گنپی، خو دوژہ خوړل
ورته کفر او بے غیرتی بنکاری - اوهم دا وجه
دہ چه خپله درے میاشتیزه ناوے ئے
پہ دوژہ خوراک اولیده نو ډز ئے ترے
اوویست - ڊاکټر شفیع اووے - زیرے
نہ - خر دے - خر حکہ چه پہ
عذر کپے دوژہ خوراک نہ بے غیرتی
دہ او نہ کفر او د هغه دیږیکل
رپورپ نہ معلومه شوے
دہ چه د هغه عذر وو
او د غے عذر ته په
پہ ډاکټری اصطلاح کپے (Menses)
وائی - ډاکټر صاحب ماته مکے
شو او نیک عمل مونږ ته
حیران حیران کد.

شین خالی

هغه څه به پخپله ماته بښنه کښه اوکتل - نو د
خدا نه به شنه شوه - اول اول زما خیال
وو - څه لیونئې کښې په ځان پورے
خاندی ، ولے نن څه ماشین خالی
د درنې گیلو مے سره اولیده
نو پوهه شوم - څه
هغه په ځان پورے
نږ بلکه په مونږ
پورے
خاندی .

خادر

کھلنگ نن بیا دخادر ذیل نیولے وو . دجے وسه
پلار چه نور وس اونہ رسید . نو بیا ئے پرے
راباندے کرہ ، بنہ ئے اووہو . دکورہ پیہ
وتو کینے ئے دخان سرہ اووے . تہ گورہ
دے خیلے غریبی تہ نہ گوری . زمونہ
درزق درک نہ لگی اوخان پکینے
خادرے غواہی . هلكه سرے
دخیل خادر سرہ پینے غزوی بھلنگ
ورته پیہ ژرا ژرا کینے اووے .
داجی چه خادر م نشتہ
نو پینے د خہ سرہ
او غزوم .

دتوبے بورجل

بیا بیا کناہ - بیا بیا پنیما نی اوبیا بیا
توبہ - نہ - بالکل نہ - پہ خان
پوہہ نہ شوم - اوخیل مخ تہ م
د شرابو تش بوتل را اوغر وؤ - زک
زخمی نہ شوم - ولے مخاخ
پہ دیوال لکید لے اینہ سر
د بوتلہ چوری چوری
شوا - افسوس! چہ
دتوبے بورجل نہ
وے - نو
کناہ بہ
خیرتہ
وہ

تعلیم

د یونیورسٹی پہ میرج ہال کینے مقدس صاحب
رانزدے شو۔ ویٹل تے ہلکے ستاد دادے خو
ایلہ یو کال اوشو اود کور و دانے عمر د
ہم یرکم بنکاری۔ ولے د نظر دا
چشمے ماوے سر! خہ
تپوس تے کوٹی خو۔ ستر کے تے خون
وے کور کینے "ایلفی" پرتہ وہ
دے ویٹل جوڑے داد سترگو
تکے د بس ہفتہ تے پکینے
اچولے وو۔ اوس..
.. مقدس صاحب
زما خبرہ
پریکڑہ
ویٹل تے۔ یرہ! تعلیم بنہ
شے دے نو..

ابلیس

شیخ استاد د قصو سرے وو - یوہ ورخے ویل بیگا چہجد
 لہ راتلم نوباران وو - پہ ختو کبے راپریوتم - کورتہ - ستون شوم
 جامے رم مانجی کرھے - را اووتم - خانہ زارہ ہدوکی دی - بیا راپریوتم
 نو داخل رم جامے چیرے سخا شوے - بیا رم خان سم کرو - او
 پہ دریم حل چہ را اووتم - نوبیا راکیل شوم - ہما
 راندہ ہم چرتہ بے درکہ شود - واپس شوم
 جامے رم بد لے کرھے ادچہ دکورہ بھر شوم
 نوبوخوان زلمے ولاہ وو - ویلے بابا
 راپشاشہ - زکۂ ورپشا شوم اودجات
 پہ پیزار خائے کبے کوز کریم - ما
 ورتہ اووے - زلمیہ خان راتہ
 اوہنایہ - ہغہ ویل - بابا زکۂ
 ابلیس یم - ماوے چہ تہ
 ابلیسے نوبیاد زکۂ تہ
 تہ شکلہ راوہم
 ہغہ وے! یوخل چہ تہ راپریو تے نو خدے پاک تہ او بجنلے۔ پہ
 دویم حلے ستا اولاد او بجنلو، پہ دریم حل ستا د خاندان بخشنہ
 اوکرے شوک - ماوے ہسے نہ چہ پہ خلورم حل راپریو تے او د
 ہول کلے او بجنلی ۔

حوالدار فاتح رحمن

نیمہ شہید دہ - عثمان سپاہی پہ تودہ پرستن کینے پتہ
پروت حوالدار فاتح رحمن تہ دسلوہ نہ پس اووے
خان پاشی - داغواکس دے - پریندہ زورورہ !
کمرہ کینے تے بند کمرہ - سحرلہ بہ کتے شی - او
بیا سحر وختی حوالدار فاتح رحمن دخیل گونگی
زوئے پہ غین کینے دیو ماشوم لاش اولیڈ
شوگ چہ ہم ددغہ گونگی ورور دو
پہ نوے وادہ شوے خور پسے
تے بیکاه ڈرل - گونگی پسے
ورلو چہ دمرگ کوئے تہ
لارہ - پتہ نشہ چہ د
اموختہ خور ذیل مر
کرو - کہ دیلار
د یغنی
ظلم -

استادچی

بریا لے پہ ڈرا کورتہ راننوجی . مورے
پہ غین کینے نیسی او پتوس ترے کوی . چہ
چا اووہلے - ہغہ جواب ورکوی چہ استادچی
— یہ ! استاد لاس مات شد چہ
زما بریا لے ئے اووہو . . .
نہ نہ ادمے ، داسے مہ
دایہ ، کہ زما د استاد
لاس مات شو . نو
بیا بہ ماتہ
تختی شوک
کچہ
کوی .

توپک ملنگ

زۀ ولاہ ووم اوگیلکارانو کوپتہ سورولہ
توپک ملنگ راغے . وے دے خلقو شہ
خان خانی جوہہ کری دہ - خوپہ دے
غرونو دی لرگی کیب دی . یوہ
لویہ کوپتہ د جوہہ کری اوپہ
ھیہ د اوسینہی - کنہ -
ماوے ملنگہ دومرہ
اون دہ اون دہ لرگی
بہلہ کوئے راپیدا
کوئے . ہغو وے
تہ داسے خلق
پیدا کرہ نو
لرگی زما
ذمہ .

توئے

مازیگر مونچُ او شو او مونبِ دجیات منہ
راوتو . چہ پہ کوخہ کینے دزے شوے . خلق
منہ مے کرے . او مونبِ چہ دمضوط آکا
ورکُ تہ اورسیدو . نو درنگین اخی
سلگئی وے . دشمال پہ پوشتنہ
مضبوط آکا اووٹیل - چہ دے
وے زما پہ ورکُ کینے او توخید
ہغہ اووے بنہ تا زما
تربور ایلہ پہ توخی مر
کرو . مضبوط آکا
جواب ورکرو .
و خانہ
توئے توئے
بویہ !

کرامات

دو لے شهيد فواته د پلا لے د توپونو سره کنړه جوړه ده. ده
ورا غلم. عبد ولي، رحمانی کل ته اووے، خلق لیونی دی شه؛
چه دلته خپله میاگانے، تہانپے او پلاله امانتی بدی -
بیگا ده دغه اسپه چه خنکه میا ده خله وروړی
ده نو زبده لکلی اووخته ده - ددے خبرے
اوریدو سره په ما هم غونے زیگ زیگ
شو او غوږونه م سپیره کړه. ولے
اکرام لاسن مین په خندا شو. ماوے
ولے ته کرامات نه منے شه؛
هغه وے کرامات منم؛ خو دا
اسپه کراماتو نه بلکه د
بجلی دغه شات شو
ستنه وژلی ده. او
ماچه او کتل نو
نوا سپه رشتیا
د بجلی ستنه
ته دده
شوے
ده.

نامہ

زہ دلالہ پہ ورکا ورننوتم چہ غانمہول، ملغلرے تہ
 اووے ۔ شیطان شیطان ! کوو ۔ ہغے وے چپ شہ شیطان
 فوزما ابو دے ، ہغہ ٹنکھ ؟ دغانمہول پہ تپو ملغلرے
 اووے ۔ بیگاہ ماتہ ابو ویل ۔ ولینتہ پتہ کرہ
 بانگ وائی ۔ گنی شیطان بہ د پہ سر
 کینے متیازے اوکری ، ماوے ابو شیطان
 کوم دے ؟ ہغوئی ویل تہ سترکے پتہ
 کرہ اولن ساعت پس چہ ماسترکے
 اوغرو لے نو ولینتہ م لواندہ دو
 پہ کمرہ کینے د ابو نہ علاوہ
 ہیٹوک نہ وو ۔ حکہ نو
 شیطان زما ابو دے ۔ ما
 چہ دخیلے چہ ماشوے
 نور ملغلرے خبرے
 واوریدے او بیارم پہ خیلو
 اعمالو سوچ اوکرو نو
 یقیناً ماسرہ ہم دغہ
 ”نامہ نہ لکی ۔

ایمل خان کانسہ

ما چہ ستا دپیٹلو روایا تو پہ خاطر د خیل پلاں
بدل واخستو - نو تا زکا دمرگ پہ سوداگرو
خرش کریم - بنہ د اوکڑہ ، او دیر بنہ د
اوکڑہ - نو افسوس چہ هغوئی ستا
متعلق دانہ وے ویلے چہ
د دے خاورے خلق خوبہ
خو والہ خیلہ مور
هم وژنی - نو
زکا خو هسے سرم
ولے دومرہ
دردیہ لے
بہ نہ
ووم
من

مسلمان

د کابل نه په واپسې کېنې یو دکان ته د چاپو اختلوی په غرض
وراغلم . دکاندار نه م پوښتنه اوکړه چه خه گډه مله نوډ
پکېنې نه ده کړې . هغه راته بنکته پورته اوکتل او
بیائې په فخریه انداز کېنې اووئیل . ولے زه
درته "مسلمان" بنکارم خه ؟ زه هندو
یم - هندو !

زما غوږونه سره شو . د پښو

لاندې م زمکه او بنسټیده .

او نه یم پوهه چه

د دکان نه کله

اوڅنگه راوتی

یم .

MASTER KEY

شکر پچیلے " Master key " دہ پرو کورونو
جند دے بیرتہ کرے دے اوبلا خونے ئے لوپا
کرے دے خو داخلورم کال دے چہ دخل کالہ
پورے ورتہ ناست دے ، ہیرہ لویہ
خزانہ ترے تالاشوے دے . ولے
نہ خوشکر دغہ جندرا
ماتو لے شی اونہ
ئے دھغہ

Master key

دبیرتہ کولو

توان

لری .

کفارہ

چند نہ دکور گورے دقبر دسر خزه بشکل کرہ۔ پیل
رپید ونکی لاسونہ ئے اوچت کرل۔ سلکو او نیو
او یہ ڈرغونی آواز ئے او ویل۔ ۛ

یہ سپینہ خله روژہ کرہ ماتہ
دکفارے روژے بہ دوارہ او نیونہ
گور گورے! ماخو د خان دیارہ
توبہ ہم او ویستہ۔ او دکفارے
روژے ہم او نیوے۔ ولے
نہ پوهینم چہ ستا
دیارہ دا کفارہ
خنکہ

خنکہ ... او

خنکہ ادا

کرہم۔

پتہ آکا

زمرک چہ پتہ آکا گورا قبرستان تہ پہ دُعا اولید۔ نو
ورتہ ئے اووے " اکا داخہ کرے؟ تہ خو عیسایانو
تہ دُعا کوے۔ اکا ورتہ پہ غصہ کنے اووے۔
نوبیا ہفہ واکترانو تہ دعا اوکر م خہ؟ چہ
دپلاز دنا کامہ پریشن دپارہ ئے پہ تاد بنجے
کالی کانپہ کرے زہ خوبہ
تل عمر دوئی تہ دعا کووم۔ حکہ
چہ زما دسترگو اپریشن
ئے بانکل ہسے او
بے پیسو کرے
دے
او.....

انسان

ما دیشیئے نہ اپلہ ہفہ لیدلو - چچی یو ے پے مے پیغلے جینی
 ورتہ خیل پردے کوز کړو - ہفہ ے پے دوارو اوږ ولاس کینوږل
 بیا ے یولاس داوږ ے نہ دہفے سپینے نازکے لیچے تہ را اور سوو
 لږہ شیبہ پس ے دوارو لاس دہفے دراو تے سینے نہ
 تاو کړو - دغہ شان پھ قلاز قلاز لاندے راغے
 او لاس ے ورلہ بلکے تہ را اور سوو - پھ یو
 لاس ے پیغلے بلکے اوږوہ - او پھ بل لاس
 ے دہفے دینچے نہ لاندے پانزیب نہ
 شرنک اوولست - "بس او شو"
 اختری پیغلہ دخصت کړو - ولے
 ذہ پھ سوچ کینے پریوتم - چم
 ترادسہ پور پھ خومره
 پیغلے ہم پھ دے بشار کینے دیشن بلاد فساد ونو
 بشار کړی وی - او خومره "اخترو"
 بہ دخومره پیغلو نہ ہم دغے
 لاس تاو کړی وی - لاش
 انسان
 خو ددے نہ پھ غار کینے
 لغربشہ وو -

کور فی خصلتونہ

دسوالی تہر چہ غریبی د اوہ دے ناروغی نہ پس مرہ کرہ - او
پہ سود راختے شوے روپی پہ اسقاط کینے تقسیم شوے ، نو
ماشوم زوئے تہے پہ ہدیہ کینے بل یوماشوم اووے ...
بچا نہ تہ تاسو خومالہ د اسقاط پیسے دانکرے - فوزما
مور بہ مری کنہ ؟ تہ بہ زما نہ پیسے اووینے تہ
... ؟ ماور تہ دے چپ شہ - خدائے دی ...
... "باز دا" زما خبرہ پرے کرہ - ویل تے
دا خو دھخہ سہری زوے دے - چہ ہلار
تے دلوت نہ مرشو او خیلہ د خلقو
پہ راوہو دوہو مور شو نو
مورتہ تے او ویل - "ادے
تہ بہ کلہ مرے چہ
خلق زمونہ کرہ نوہ
چوہی راوہی ... " دے کینے دے غریب
تہ خہ مہناہ دہ - دا خو کورفی
خصلتونہ دی - خان د
سرہ کوی

سکندر

هسے نو هغه د بنار د لوئے هسپتال لوئے ډاکټر وو -
او د ډگرو ئے هم يو لوئے پنډ تر لے وو - و لے
نور غور منگے وو - گنی په دومره ډیره تبه
کېنه به ئے سکندر ته و لے انجکشن کولو
او هم دغه انجکشن په ډيرو سوالونو
د عامانو او منبنتو پيدا شوه ايکي يو
نياز بين سکندر د بابا د غيږ ډے او شکوؤ
زه نه پوهينم چه د بنار په دے
هسپتالونو کېنه به دور ځي ټوسو
ماشومان لکه د سکندر پشان
د دے قصا بانو لاپرواهي
بنکار
کينډۍ.

میلہ

سریہ ولہ ولہ - دزکوة، گنی چچی دی -
اوفو بنٹے ! کورتہ راغلی میلہ پہ خیل غولی
کنے اخر خنکھ مرکم - شراب درے
ملک مار مر نہ کرو - خولہ ساعت
پس مار، شراب درے ملک
مر کرو

ممتاز

ممتاز بنهٔ موپ شتمند او د خاورے خاوند وو . ولے جوارۍ
د هرڅه نه اوزگار کړه وو . د تيرو شلو کالو نه په
بازار کېه کړجۍ او د يو مے عجيبه سودا سرسم سوال
کوي . د دکاندارانو نه پيسه اخلي او په
ماشومانو ته ویشي . يوه ورځ تر ماتيوس
او کړو چه دا د خان له څه زړه چاودون
کتله د مے . د دکاندارانو نه پيسه
اخلي او په ماشومانو ته ویشي .
ممتاز د خندانو شين شو .
ويل ته - دينا دنا پوهو
ده . دلويو نا پوهو نه
ته اخلم او ورو نا پوهو
له ته ورکووم . زه ممتاز ته گوته په خله
ولاړه پاته شوم او هغه
په وړاندې
روان شو .

دیکوال پیشہ نگار

نوم - بادشاہ روم

دیلا روم .

حاجی عبدالرحیم

ادبی نوم

علی خیل دریاب

د زوکړے ځای او

نیمه :-

امان دره ملاکنډ ایجنسی

۲۱ مارچ ۱۹۶۰

تعلیم :- بی - ایس سی

بی ایډی ، ایم - اے پښتو ګونډی میډلسټ - ایم - فل ریسرچ فلو - پښتو څانګه

پښتورپوهنتون - کار :- یمکل ، لوستل ، اولولول

درک :- کلے او ډاکټرانډ اماندره ملاکنډ ایجنسی فون ۰۱۰۰۹۵ - ۵۹۳۲۳

دیکوال آثار :-

۱. د فرهنگيالي خوشحال د دستار ډایره فرهنگ
۲. غوږ څاڅکي (مقالے) نشر
۳. چومپکونه ()
۴. سپلمې ګڼې ګڼونې (مخاور) نشر
۵. پښتانه او توهمات
۶. د رحمان بابا اجتهد
۷. سبا سیل په دامن دے (افسانے)
۸. د زدانې (طنز و مزاح)
۹. غورکے او تیغونه (تبصر او مضمونونه)
۱۰. شگے او زکونه (ترجمه) نشر
۱۱. شفق رنگه لارے ()
۱۲. سپینے څلے او ګل بیرے
۱۳. ګورے د نې
۱۴. عطرژن (نظمونه) شاعری
۱۵. غزل ښی (غزلے)
۱۶. غانتيول
۱۷. همیشه ګلونډ (تالیف)

هاندن ه ښی

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library